MINISTERUL DE INTERNE

DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI

securitatea

Nr. 4(72)-198

STRICT SECRET

PENTRU PATRIA NOASTRĂ, REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA !

securitatea

1985

Exemplar nr. 633

STRICT SECRET

Cuprins

pag

* * * — Din gîndirea militară a comandantului suprem 3

Dezbateri-opinii

— Cum muncim cu rezidenții — colonel **CONSTANTIN CIURLAU** 8

— Sarcini ce revin P.C.T.F. pentru prevenirea introducerii în R. S. România a unor materiale cu conținut mistic-ostil — general-maior **ION GHENOIU** 12

Informații interne

— Concluzii rezultate din activitatea informativ-operativă desfășurată în rîndul foștilor condamnați care lucrează în obiective economice și sectoarele de artă-cultură, învățămînt, sănătate ș.a. — lt. colonel **ELENA MOCA** și lt. major **ADRIAN DOBAN** 15

Contrainformații în sectoarele economice

— Sarcinile ofițerilor de contrainformații în sectoarele economice în situația producerii unor evenimente deosebite suspecte a fi urmarea unor infracțiuni date în competență — colonel **VASILE RAIU** . 19

Pentru cadrele care îndeplinesc sarcini de securitate în mediul rural

— Prevenirea și neutralizarea oricăror fapte din mediul rural de natură a aduce pagube economiei naționale. Necesitatea îmbunătățirii muncii de conlucrare între lucrătorii de la posturi, ofițerii de securitate cu atribuții în mediul rural și formațiunile de pompieri, pentru apărarea valorilor economice existente pe raza de competență — colonel **VASILE MOCANU**, colonel **VASILE RAIU** și colonel **CLAUDIU NOTOPOL** 25

Din experiența noastră

— Preocupări privind perfecționarea activității de pregătire a cadrelor de la posturile de miliție din județul Vrancea în problematica muncii de securitate din mediul rural — colonel **NICOLAE VÎLCU** și căpitan **TOADER GHEȚU** 28

Protecţia datelor	— Unele aspecte ale protecţiei şi securităţii datelor ce se prelucrează la calculator — lt. colonel **MARIA NICOLAE** şi maior **TIBERIU POPA**	31
Pe teme juridice	X — Unele particularităţi ale urmăririi penale în cazul infracţiunilor de competenţa organelor de cercetare ale securităţii săvîrşite de străini — maior **ALEXANDRU OLARU**	38
	— Verificaţi-vă cunoştinţele juridice ! — colonel **GEORGE ADAM** şi **căpitan ION CORNOIU**	44
Terorism-antiterorism	— Aviaţia civilă — vizată constant de organizaţii, grupări şi elemente teroriste — maior **GHEORGHE TRIFU**	46
Punct ochit-punct lovit	— Croaziera s-a încheiat înainte de a începe — colonel **ION POIANA** şi maior **GHEORGHE TRIFU**	53
	— Călăuze — uneori la moarte sigură — colonel **GAVRIL ONICEAG** şi maior **MARINACHE ŞERBAN**	57
Microdicţionar	— Munca cu reţeaua informativă văzută prin prisma unor termeni uzuali — maior **IOAN RUSU**	61
Caleidoscop	— Antiterorism	65
Semnale :	— Editorial : „Spion — contraspion" — colonel **DIMITRIE BALAN** şi cinematografic : „Cu cărţile pe faţă" şi „Jocuri trucate" — lt. colonel **COSTICA VOIVOZEANU**	70

Publicaţia este editată în cadrul Centrului de informatică şi documentare
Redactori : locotenent-colonel Dumitru DĂNAU şi locotenent-colonel Ana PĂUNA

Comanda 0106 S/252 151

Apărut : decembrie 1985

DIN GÎNDIREA MILITARĂ A COMANDANTULUI SUPREM

NICOLAE CEAUŞESCU
APĂRAREA NAŢIONALĂ A REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA
CULEGERE DE TEXTE
EDITURA MILITARĂ

● *„În condiţiile desăvîrşirii construcţiei socialismului creşte şi mai mult rolul statului, sporesc considerabil atribuţiile sale în organizarea, planificarea şi conducerea economiei naţionale, corespunzător intereselor propăşirii ţării şi bunăstării întregului popor. . .*

În acelaşi timp, statul apără cuceririle revoluţionare ale oamenilor muncii, interesele întregului popor, independenţa şi suveranitatea patriei noastre.

● *Partidul şi statul nostru acordă o atenţie deosebită întăririi continue a capacităţii de apărare a ţării, asigurării muncii paşnice a poporului român. Armata noastră, creată şi educată de partid, este scut de nădejde al cuceririlor revoluţionare ale poporului, al independenţei şi suveranităţii naţionale. În colaborare cu armatele ţărilor participante la Tratatul de la Varşovia şi ale celorlalte ţări socialiste, ea îşi aduce contribuţia la apărarea cauzei socialismului şi păcii în lume.*

● *Îngrijindu-ne de dezvoltarea economică, întărind forţa economică a României, noi întărim implicit şi capacitatea de apărare a ţării, dar nu ne mărginim la aceasta, pentru că viaţa dovedeşte că oricît de puternic ai fi din punct de vedere economic, îţi mai trebuie totuşi şi ceva arme, pe care să ştii să le şi mînuieşti dacă este necesar. Deşi noi facem totul pentru a evita asemenea situaţii, ţinînd seama că atîta timp cît există imperialism te poţi aştepta la surprize, ne preocupăm şi vom continua să ne preocupăm de întărirea forţelor noastre armate.*

● *În lupta complexă care a trebuit dusă în procesul revoluției și construcției socialiste cu forțele reacțiunii interne și externe, un rol însemnat a revenit organelor de securitate și celorlalte unități ale Ministerului Afacerilor Interne. Ca instrument al puterii oamenilor muncii, al partidului și statului, chemat să apere cuceririle revoluționare ale celor ce muncesc împotriva uneltirilor și acțiunilor dușmanilor construcției socialiste — securitatea și-a îndeplinit în bune condiții menirea sa. Activitatea organelor de securitate este o parte integrantă a activității generale a statului socialist, rezultatele muncii lor oglindindu-se în succesele de ansamblu ale țării noastre.*

● *Apărarea securității statului, lupta împotriva acțiunilor dușmănoase constituie o problemă a întregului partid, a întregului nostru popor. Ea impune sporirea vigilenței din partea activiștilor de partid și de stat, ridicarea rolului organizațiilor de partid și obștești, îmbunătățirea multilaterală a muncii de educare patriotică a cetățenilor.*

● *Noi cerem organelor de securitate să vegheze permanent la apărarea cuceririlor revoluționare ale poporului, să-și întărească continuu legăturile cu masele largi — aceasta constituind garanția îndeplinirii în bune condiții a sarcinilor încredințate de partid.*

● *Apărarea patriei este o îndatorire a fiecărui cetățean ; în condițiile de azi, în cazul unui război, nu numai armata, ci toți cetățenii trebuie să fie gata de a lupta pentru apărarea libertății, suveranității și integrității patriei. Noi apreciem că un război antiimperialist, un război de apărare nu poate fi decît un război popular și că victoria sa se va obține nu numai pe frontul de luptă, ci prin lupta generală a întregului popor.*

● *Sarcini importante revin organelor securității de stat și ale Ministerului Afacerilor Interne în lupta împotriva agenților imperialismului, a acelora care ar încerca, sub orice formă, să atenteze la cuceririle revoluționare ale clasei muncitoare, ale întregului popor ; ele sînt chemate să asigure ordinea și munca pașnică a națiunii noastre.*

Va trebui să veghem și în viitor ca forțele noastre armate, organele securității de stat și ale Ministerului Afacerilor Interne să-și desfășoare activitatea sub conducerea nemijlocită a partidului, să fie strîns legate de mase, să dea socoteală în fața partidului, a instanțelor constituționale, a poporului de felul în care își îndeplinesc îndatoririle.

● *În condițiile revoluției tehnico-științifice contemporane, armamentul și tehnica de luptă modernă au un rol de seamă în asigurarea capacității de apărare a fiecărui stat. Experiența arată însă că și în domeniul militar — ca de altfel în toate sectoarele vieții sociale — factorul hotărîtor continuă să rămînă omul, creatorul a tot ceea ce este mai valoros în societate, a înseși științei și tehnicii.*

● *Armata este nu numai un instrument de pregătire militară a ostașilor chemați sub drapel, ea este și trebuie să fie și o înaltă școală de educație politică, comunistă a tineretului.*

O contribuție importantă este chemată să aducă și în viitor armata la activitatea concretă din diferite domenii ale construcției socialiste, acolo unde o cer interesele generale ale patriei.

● *În înfăptuirea politicii externe a partidului și statului nostru, un rol de seamă revine forțelor noastre armate. Este o datorie de înaltă onoare și răspundere pentru toți ostașii și ofițerii armatei noastre de a-și ridica continuu pregătirea de luptă și politică, măiestria militară — astfel încît să fie oricînd gata să poată apăra munca creatoare pașnică a poporului, îndeplinindu-și totodată cu cinste rolul de detașament activ în lupta pentru apărarea cauzei socialismului, progresului și păcii.*

● *Nu trebuie să scăpăm din vedere că se mai pot găsi ici, colo elemente declasate în stare să se dedea la acțiuni de sabotaj sau spionaj, să se pună în slujba dușmanului, a cercurilor imperialiste, să-și trădeze poporul. Față de aceștia organele noastre de securitate trebuie să fie necruțătoare. Vorbim despre aceasta nu pentru că activitatea unor asemenea elemente ar prezenta vreun pericol pentru societatea noastră, pentru securitatea statului socialist. Orînduirea noastră socialistă este puternică, de neînvins ; ea se bazează pe devotamentul nemărginit și atașamentul unanim al milioanelor de oameni ai muncii de la orașe și sate față de cauza socialismului, pe dragostea nemărginită față de patrie și încrederea față de partid a întregului nostru popor. M-am referit la aceasta pentru că avem obligația permanentă de a împiedica producerea chiar și celui mai mic prejudiciu societății noastre socialiste, intereselor oamenilor muncii — constructori ai socialismului.*

● *Alături de eforturile pentru sporirea avuției naționale, pentru bunăstarea poporului, apărarea patriei este o îndatorire sfîntă a oricărui tînăr — proba supremă a dragostei față de glia strămoșească, a devotamentului față de cauza socialismului.*

Tineretul nostru trebuie să fie oricînd gata să salvgardeze cuceririle revoluționare ale poporului român împotriva oricărui atentat, să apere — cu prețul vieții — integritatea, independența și suveranitatea națională a Republicii Socialiste România.

● *...nici o armată, nici o forță militară agresivă, oricît de puternică ar fi ea, nu poate îngenunchia un popor, fie chiar și mic, atunci cînd este animat de voința și hotărîrea de nezdruncinat de a-și apăra cu orice preț libertatea și ființa națională.*

● *...este necesară introducerea în munca pionierească a unor activități de pregătire în vederea apărării patriei, astfel ca fiecare să poată fi gata oricînd să participe cu neînfricare la apărarea cuceririlor revoluționare ale poporului nostru, a muncii pașnice, a libertății, suveranității și independenței patriei.*

● *Este timpul să facem să înceteze pentru totdeauna glasul armelor, să instaurăm o pace trainică între toate națiunile, să asigurăm ca*

popoarele să-și consacre întregul potențial material și uman dezvoltării economico-sociale, soluționării unor probleme de importanță vitală pentru viitorul lor și al întregii omeniri...

● *Preocupîndu-se de asigurarea capacității de apărare, țara noastră dezvoltă, totodată, colaborarea pe tărîm militar cu statele participante la Tratatul de la Varșovia, cu toate țările socialiste, în vederea apărării în cazul unui atac armat imperialist.*

● *Considerăm că cea mai imperioasă îndatorire ce stă în fața generațiilor de azi este aceea de a-și canaliza toate energiile pentru realizarea dezarmării, pentru excluderea războiului din viața societății, pentru înlăturarea forței și amenințării cu forța în relațiile internaționale.*

● *Trebuie bine înțeles faptul că în îndeplinirea misiunilor nu se poate intra în discuție, nu se duce muncă de lămurire; munca de lămurire trebuie desfășurată înainte. În misiuni de luptă — și pregătirea de luptă, în actualele împrejurări, trebuie înțeleasă tot ca o misiune de luptă —, fiecare, la locul său, trebuie să îndeplinească neabătut ordinele, directivele ce i se dau.*

● *Cînd vorbim de o nouă calitate în armată, această nouă calitate trebuie să se materializeze într-o înaltă pregătire de luptă, în creșterea capacității unităților de a face față, în orice împrejurări, sarcinilor încredințate, în întărirea disciplinei și ordinii, într-o bună pregătire politico-educativă.*

● *Trăgînd învățăminte din istoria noastră de secole, trebuie să nu uităm nici un moment că forțele noastre armate vor avea întotdeauna numai misiunea de a apăra independența patriei! Niciodată nu vom duce un război de agresiune, nu vom pune în pericol libertatea unui alt popor! Vom apăra însă cu orice preț independența și libertatea patriei noastre!*

● *Pregătindu-ne deci pentru un război de apărare, împotriva agresiunii, este normal ca armata noastră să fie,* **prin întreaga sa activitate,** *prin tot ceea ce face, prin pregătirea sa de luptă și politică, legată nemijlocit numai și numai de poporul nostru, să se afle numai și numai sub comanda organelor de partid și de stat ale României socialiste! Nu vom accepta niciodată ca vreo unitate sau vreun soldat român să primească ordine din afară! Numai și numai din țară va putea primi ordin să se angajeze în luptă.*

● *Ținînd întotdeauna seama de faptul că apărarea socialismului și a independenței patriei este opera întregului popor, se impune să îmbunătățim și să ridicăm la un nivel superior activitatea gărzilor patriotice, a detașamentelor de pregătire militară a tineretului. Să intensificăm acțiunile de pregătire comună a armatei, a gărzilor patriotice și detașamentelor tineretului, în așa fel încît, în orice împrejurări, aceastea să poată desfășura atît misiuni de luptă comune, cît și să colaboreze — în cazul în care fiecare acționează independent — pentru realizarea diferitelor sarcini de luptă ce li se încredințează.*

Să avem permanent în vedere că toate localitățile — orașele, comunele, satele —, întreprinderile și celelalte unități economico-sociale trebuie să devină adevărate cetăți de muncă, luptă și apărare. Se impune să fie întărită continuu răspunderea fiecărui militar și luptător, a fiecărui cetățean față de cauza socialismului, față de patrie și popor.

● *După cum este cunoscut, Pactul N.A.T.O. a apărut în condițiile accentuării războiului rece, iar Pactul de la Varșovia a apărut ca ripostă la acesta, în aceleași împrejurări. Ar trebui să menționez că, chiar de la început, în Pactul de la Varșovia s-a înscris faptul că țările participante sînt gata să treacă la desființarea concomitentă a celor două blocuri militare.*

Au trecut, după cum se știe, mulți ani de atunci. Ar fi greu să se spună dacă pactele militare au servit pacea și destinderea. În condițiile de astăzi, cînd popoarele doresc să realizeze relații de cooperare, de încredere, trebuie făcut totul pentru desființarea ambelor pacte militare, care au încetat de mult să mai fie necesare, dacă a reprezentat vreodată o necesitate crearea lor...

...Trebuie să se înțeleagă bine că nu blocurile militare, ci relațiile de colaborare și prietenie sînt o garanție pentru pace, pentru independența fiecărui popor.

● *Acum, pînă cînd n-au început încă să fie lansate rachete, pînă nu au început să cadă bombele nucleare, pînă nu este prea tîrziu deci, cînd sîntem în viață, să oprim înarmarea atomică, să determinăm trecerea la dezarmarea generală și în primul rînd la dezarmarea nucleară. După ce vor cădea bombele atomice va fi prea tîrziu. Atunci nu va mai avea cine să-i judece pe vinovați. Nu vor mai exista nici vinovații, nici judecătorii! Acum să acționăm uniți pentru salvarea omenirii de războiul atomic, pentru a apăra viața pe planeta noastră!*

● *Este necesar să se pună capăt oricărei propagande de justificare a cursei înarmărilor, propagandei urii împotriva altor popoare. Cei ce desfășoară o asemenea activitate încep ei înșiși să devină prizonierii propriei lor propagande, încep să urască lumea și viața, nu mai văd decît răul și consideră războiul ca o necesitate. Este necesar să se pună capăt unei asemenea propagande și acțiuni de dezinformare a popoarelor.*

● *România a acționat și acționează cu toată fermitatea pentru înfăptuirea securității europene, pornind de la faptul că pe continentul european s-au acumulat uriașe forțe militare, un puternic arsenal de arme atomonucleare și clasice, care reprezintă un pericol de moarte pentru toate popoarele, pentru existența civilizației, a vieții înseși pe continentul nostru și în* **întreaga lume**".

CUM MUNCIM CU REZIDENȚII

Continuăm dezbaterea pe tema „Cum muncim cu rezidenții", începută în numărul 3/1985 al publicației noastre, cu participarea colonelului Constantin CIURLĂU, *șeful Securității județului Iași.*

În îndeplinirea sarcinilor specifice ce le revin, organele de securitate folosesc ca principal mijloc de muncă rețeaua informativă, cu ajutorul căreia desfășoară o susținută activitate de cunoaștere, prevenire, descoperire și lichidare a faptelor ce pot genera sau constitui infracțiuni ce le sînt date în competență.

În componența rețelei informative, rezidenții ocupă un loc deosebit, atît în ceea ce privește asigurarea legăturii operative în scopul preluării, predării și valorificării în timp util a informațiilor, cît și pentru desfășurarea permanentă a activității de educare, instruire și verificare a persoanelor care colaborează în mod conștient și organizat cu organele de securitate.

Locul și rolul lor în cadrul mijloacelor muncii de securitate este determinat de faptul că lucrează direct și operativ cu persoanele din rețea — oameni de diferite vîrste, sex și categorii sociale —, au aptitudinile necesare realizării scopurilor urmărite, precum și posibilitatea să îndeplinească și alte sarcini operative.

Crearea și folosirea rezidențelor de către Securitatea județului Iași au fost impuse, pe de o parte, de importanța tot mai mare ce se acordă rețelei informative în rezolvarea unor sarcini concrete — pe măsura complexității problemelor de securitate —, iar pe de altă parte, de diversitatea, amploarea și dispersarea unor obiective, locuri, probleme, medii etc., cu o situație operativă specifică. Astfel, o analiză mai atentă a situației operative din mai multe obiective și probleme — numărul mare și în continuă creștere de informatori și colaboratori recrutați mai ales în ultima perioadă, amplasarea surselor de informare în locuri și medii dispersate, programul de lucru al unităților econo[illegible] schimburi, sarcinile complexe din cadrul urmăririi informati[illegible] determinat să manifestăm **interes sporit în direcția utilizării rezidenților în vederea valorificării mai eficiente a potențialului informativ.**

În acest scop, am selecționat rezidenții atît din rîndurile ofițerilor de securitate în rezervă, cît și dintre informatorii care dispun de o bună experiență în activitatea informativ-operativă și lucrează în obiective economice, instituții de artă, cultură, învățămînt, locuri și medii ce prezintă interes pentru organele de securitate.

În procesul acestei selecții am analizat judicios posibilitățile de care dispune fiecare rezervist în parte sau informator, nivelul de pregătire, locul de muncă și funcția pe care o îndeplinește, cum este apreciat în rîndul colectivului și, bineînțeles, dacă manifestă dorința sinceră de a sprijini organele de securitate.

O experiență pozitivă în munca cu rezidenții se înregistrează atît pe linia serviciului de informații interne, în special în obiectivele învățămîntului liceal și universitar, **cît și pe linie de contrainformații în sectoarele economice,** pentru a se asigura legătura organizată și continuă cu rețeaua (numeroasă) din obiective. Mulți dintre aceștia au în legătură un număr apreciabil de surse și lucrează în mod corespunzător, obținînd informații de interes operativ. Aceeași experiență pozitivă am dobîndit-o și pe linie de contraspionaj, unde rezidenții sînt folosiți mai ales în ținerea legăturii cu rețeaua informativă din obiectivele și zonele turistice. Această legătură se realizează la intervale mici de timp, asigurînd astfel condiții mai bune de supraveghere a străinilor ce se perindă prin aceste locuri.

Dat fiind specificul Centrului universitar, unii rezidenți din rîndul ofițerilor de securitate în rezervă au fost folosiți și pentru punctarea, studierea și verificarea unor străini, iar în unele cazuri, cu aprobările de rigoare, rezidenți bine instruiți de către noi au mers chiar pînă la finalizarea unor recrutări.

Demnă de menționat este contribuția rezidentului „ZUGRAVU" la descoperirea și documentarea activității unor cetățeni străini care încercau să incite la evaziune pe cîțiva dintre specialiștii de valoare din Iași. De asemenea, rezidenții sînt folosiți cu succes și la realizarea unor combinații și legende în scopuri operative. De exemplu, cu ajutorul rezidentului „PREDESCU" am reușit să intrăm în posesia unor documentații importante, care aparțineau unor specialiști din Occident. Într-un alt caz, prin intermediul rezidentului „VIOREL" am obținut informații deosebite, ce vizau intenția de a se contracta din import unele instalații și utilaje despre care nu se știa că sînt depășite din punct de vedere tehnic. Pe baza informațiilor primite am putut preveni încheierea unui contract dezavantajos pentru țara noastră.

Prin calitatea oficială și funcția deținută, **unii rezidenți pot interveni direct în prevenirea unor fapte sau fenomene negative.** În acest sens aș menționa intervenția oportună a rezidentului „LICA" în prevenirea unei explozii dintr-un obiectiv economic, pe profil de chimie. Rezidentul a fost sesizat de colaboratorul „STAN" că la o instalație dintr-o secție de producție erau emanații de gaze care, prin acumulare, puteau provoca o explozie, iar prin agregare, aceasta se pu-

tea extinde și la celelalte secții productive. Rezidentul a verificat personal informația și a alertat conducerea întreprinderii, care a intervenit operativ, prevenindu-se astfel o posibilă catastrofă.

Și pe linia serviciului de informații interne avem rezidenți care acționează operativ și corect, sens în care se evidențiază aportul rezidentului „CANTEMIR", de la un liceu din Iași. Acesta, primind o informație că doi elevi din acest liceu făceau pregătiri în vederea trecerii frauduloase a frontierei, ne-a informat operativ reușind, astfel, să prevenim acțiunea respectivă.

Rezidentul „OVIDIU", de la alt liceu, a obținut informații de la rețeaua din legătură potrivit cărora un număr de nouă elevi participau la activități religioase din cadrul sectei „Martorii lui Iehova". Informația confirmîndu-se, cazul a fost documentat, avînd ca rezultat atenționarea a șase elevi pentru ideile lor mistico-religioase, iar ceilalți trei au fost discutați în cadrul organizației U.T.C. pentru prozelitism religios.

Folosim rezidenții și pentru executarea unor sarcini pe linie de securitate și gardă, în vederea supravegherii unor obiective sau locuri, precum și a unor persoane asupra cărora există suspiciuni că ar putea acționa dușmănos. Așa a fost cazul lui „CIOLPAN", element lucrat prin dosar de urmărire informativă, suspect de acte dușmănoase. Cu sprijinul rezidentului „BRAIESCU", am reușit să controlăm activitatea acestuia și să luăm măsuri de prevenire a eventualelor sale acțiuni.

Într-un alt caz, rezidentul „IONEL" ne-a semnalat sosirea la un cămin studențesc din Iași a unui cetățean arab identificat ca făcînd parte dintr-o grupare teroristă, fapt ce a permis luarea celor mai eficace măsuri pentru prevenirea organizării și desfășurării de acțiuni ostile.

Au fost și alte situații cînd rezidenții au avut un aport substanțial în rezolvarea unor sarcini de securitate, atît prin instruirea, dirijarea și folosirea rețelei informative din legătură, cît și prin contribuția personală la culegerea de informații, la supravegherea informativă a elementelor ostile sau la introducerea ori exploatarea unor mijloace speciale ale muncii.

Aș dori să relev că în munca cu rezidenții **un accent deosebit l-am pus pe relațiile interpersonale ce se creează, pe de o parte, între ofițeri și rezidenți, iar pe de altă parte, între rezidenți și rețeaua din legătură,** căutînd ca acestea să fie durabile și puternic motivate de însemnătatea activității desfășurate în comun.

Am insistat pe instruirea permanentă a rezidenților de către ofițeri, pe necesitatea ca în relațiile cu rețeaua din legătură aceștia să se facă agreați, să fie buni interlocutori, volubili, amabili, afectivi, pentru că numai o asemenea comportare asigură consolidarea acelei punți sufletești, absolut necesare unei bune colaborări. Din cele cîteva aspecte prezentate privind folosirea rezidenților în munca de securitate soldate cu rezultate bune, nu aș dori să se înțeleagă că în toate situațiile s-au înregistrat numai aspecte pozitive. Astfel, **în activitatea practică** au fost și cazuri cînd, fie din cauza superificialității unor ofițeri, **fie** din cea a comodității unor rezidenți, **rezultatele nu au fost cele dorite.** Unii rezidenți nu folosesc eficient toate posibilitățile de care dispun pentru a antrena rețeaua informativă la culegerea de informații de valoare operativă, iar alții nu asigură legătura permanentă cu aceștia. Am avut și rezidenți care sub raportul muncii de securitate erau eficienți, dar aveau un profil moral necorespunzător, fapt ce a determinat excluderea lor din rețea.

Consider că nici sistemul de recompensare nu a fost folosit întotdeauna în mod corespunzător pentru a-i mobiliza și stimula în activitate.

Au fost și situații cînd rezidenți bine dotați au evitat, invocînd motive nejustificate, să se angreneze în rezolvarea unor sarcini operative, de cele mai multe ori ca urmare a unui mod de lucru neadecvat personalității acestora. Se impune ca fiecare rezident să fie foarte bine cunoscut de către ofițer, atît sub raportul personalității, cît și al disponibilităților pentru munca de securitate.

O altă cauză care menține aportul scăzut al unor rezidenți o constituie instruirea, uneori necorespunzătoare și insuficientă, pe locuri de muncă și probleme, mai ales a celor proveniți din rîndul informatorilor. Analizele pe această problemă au mai evidențiat că, în cadrul unor servicii și compartimente, munca cu rezidenții nu a fost permanent controlată de cadrele de conducere, din care cauză, uneori, informațiile obținute au fost lipsite de importanță. Astfel, nu s-a analizat periodic activitatea ofițerilor care folosesc rezidenți, pentru a se interveni operativ și a îmbunătăți munca pe această linie. În urma analizelor efectuate în problemă, la nivelul conducerii securității, s-au stabilit măsuri în vederea îmbunătățirii modului de folosire a rezidenților în activitatea de securitate, prioritate acordîndu-se unei permanente munci de educare, instruire și tratare individuală a fiecărui rezident, cunoașterii situației profesionale și sociale a acestora, asigurării unui sistem eficient de stimulare morală și materială.

Concluzia noastră este că **rezidenții reprezintă un fond prețios și o sursă inepuizabilă de sprijin în munca de securitate,** cu condiția ca noi să știm cum să-i instruim și educăm, cum să-i apropiem și să-i folosim eficient.

Dovada o constituie faptul că aportul unui însemnat număr de rezidenți este deosebit de important, în special în domeniul folosirii colaboratorilor, a surselor în locuri vulnerabile și în medii frecventate de cetățeni străini, în prevenirea unor fenomene ori fapte ce pot aduce pagube economiei naționale, precum și pentru identificarea și documentarea activității unor persoane care desfășoară acțiuni ostile statului nostru.

SARCINI CE REVIN P.C.T.F. PENTRU PREVENIREA INTRODUCERII ÎN R.S.ROMANIA A UNOR MATERIALE CU CONȚINUT MISTIC-OSTIL

Situația operativă de securitate confirmă pe deplin justețea aprecierilor făcute de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, secretarul general al P.C.R., în Raportul prezentat la cel de-al XIII-lea Congres al partidului, cu privire la evoluția din domeniul relațiilor internaționale care a înregistrat o agravare fără precedent în ultimii ani, caracterizată prin „creșterea pericolului unui nou război mondial, al unei catastrofe nucleare".

În acest cadru, cercurile imperialiste și organizațiile reacționare din Occident și-au intensificat acțiunile ostile și împotriva țării noastre, urmărind, în concepția lor, destabilizarea climatului social-politic, prin folosirea, cu o frecvență sporită, a unei multitudini de forme și metode, sub o gamă diversificată de acoperiri.

Totodată, pe acest fond a avut loc o recrudescență a organizațiilor cultice și sectante din străinătate, care, invocînd o pretinsă lipsă de drepturi și libertăți religioase, acționează tot mai diversificat și virulent pentru determinarea unor credincioși din țara noastră la manifestări necorespunzătoare, menite să determine fenomene negative cu implicații asupra securității statului.

Este cunoscut faptul că în spatele organizațiilor și grupărilor religioase de acest fel se găsesc oficine de spionaj. Numai C.I.A., spre exemplu, dirijează astfel de organizații cu filiale în R.F. Germania, Anglia, Elveția, Austria, Norvegia, care dispun de ateliere auto unde sînt pregătite autovehicule cu ascunzători special amenajate pentru introducerea ilegală de materiale cu conținut mistic-ostil.

Conștiente de caracterul profund nociv al preocupărilor ilegale ale unor cercuri și organizații cultice din Occident, în conformitate cu prevederile programelor de măsuri ale Departamentului Securității Statului, cadrele din P.C.T.F. au acționat, prin mijloace specifice, pentru prevenirea și anihilarea acestora.

Astfel, avînd la bază cerințele hotărîrilor de partid, ordinele și dispozițiile conducerii Ministerului de Interne și Departamentului Securității Statului, Direcția pentru pașapoarte a orientat întreaga activitate a punctelor pentru controlul trecerii frontierei spre perfecționarea stilului și metodelor de muncă, îmbunătățirea controlului antiterorist la trecerea frontierei asupra persoanelor și mijloacelor de transport, intensificarea pregătirii politico-ideologice, profesional-juridice și militare a tuturor cadrelor ș.a.

Ca urmare a măsurilor întreprinse, în primele 8 luni ale acestui an, punctele pentru controlul trecerii frontierei au descoperit și confiscat un număr important de materiale cu caracter dușmănos, pe care cetățeni

din unele țări vest-europene și SUA, sub masca de turiști, vizitatori la rude, comercianți, doctoranzi, intenționau să le introducă în mod clandestin în R. S. România, ascunse în locuri special amenajate la mijloacele de transport cu care călătoreau.

Asemenea cazuri au fost depistate îndeosebi la punctele de control de la frontiera de Vest a țării, deci acolo unde are loc un intens trafic — feroviar și rutier — din țările occidentale în România.

Analiza cazurilor depistate la P.C.T.F. a pus în evidență unele aspecte cu semnificație de securitate, cu importante concluzii și pentru munca organelor noastre în acest domeniu, respectiv :

— activitatea clandestină de acest gen se înscrie în încercările unor organizații religioase reacționare din Occident de a introduce și disemina — prin intermediul unor emisari, curieri și al altor persoane racolate în acest scop — atît în rîndul unor culte și secte, cît și al unor credincioși materiale cu conținut mistic-ostil în vederea revitalizării sau înființării unor grupări anarhice cu caracter nociv și ostil, precum și a cultivării unor idei și comportamente antisociale ;

— pentru desfășurarea unor acțiuni de propagandă religioasă ostilă se acordă ajutoare, uneori consistente, constînd în diferite sume de bani, aparatură de multiplicat, casetofoane, casete magnetice, materiale folosite în tipografii (tușuri, cerneluri etc.) ;

— prin publicarea de articole în presa occidentală unde se strecoară, mai mult sau mai puțin abil, dar, oricum, intr-o manieră profund diversionistă, ideea „lipsei de drepturi și libertăți religioase" în R.S. România, se urmărește influențarea negativă a unor credincioși sau culte în sensul de a se adopta o atitudine ostilă, denigratoare față de politica internă a statului nostru ;

— se încearcă o susținută activitate de îndoctrinare religioasă și racolare de noi adepți, în special pe linia cultului baptist ; emisari ai acestui cult au încercat să introducă, ilegal, în România, lucrări cu conținut de profil destinate scopului menționat ;

— au luat amploare acțiunile organizațiilor religioase reacționare din străinătate în direcția introducerii în țară — pe căi ilegale, în modalități diversificate și în cantități din ce în ce mai mari — a unor materiale cu conținut mistic-ostil, utilizîndu-se ascunzători, suporți materiali diverși (cărți, broșuri, reviste, xerocopii, benzi magnetice ș.a.), curieri — de regulă persoane de cetățenii diferite ori familii cu mulți copii ș.a.

Pentru edificare, prezentăm cîteva exemple :

— La un punct de frontieră s-a prezentat pentru a intra în țară o familie compusă din soț, soție și doi copii — cetățeni vest-germani, care au încercat să introducă în țară, ascunse în podeaua rulotei, un volum însemnat de materiale cu conținut iehovist, precum și un aparat de multiplicat, demontat ;

— La controlul de frontieră al unui microbuz, cu care călătoreau un cetățean vest-german și trei cetățeni elvețieni, în pereții microbuzului s-au descoperit peste 1800 de publicații și materiale de multiplicat. Cu ocazia cercetărilor s-a stabilit că persoanele în cauză erau emisari ai sectei „Martorii lui Iehova" ;

— O familie de cetățeni francezi, compusă din soț, soție și cinci copii, a încercat să introducă, ascunse în podeaua microbuzului, un număr mare de cărți cu caracter mistic-ostil ;

— Sub contra-aripile autoturismului aparținind unui cuplu de cetățeni vest-germani s-au depistat 26 casete magnetice pe care erau înregistrate slujbe religioase și alte materiale ;

— Doi cetățeni americani, emisari ai cultului baptist, au încercat să introducă, ascunse într-un locaș special amenajat al autoturismului, suma de 265.500 lei, fotografii și diapozitive cu caracter mistic-ostil ;

— În pereții laterali și în portierele autoturismului cu care călătoreau doi cetățeni canadieni au fost găsite mai multe cărți și 71 casete magnetice pe care erau înregistrate texte și muzică religioasă ;

— La controlul de frontieră efectuat asupra unui autoturism cu care călătoreau un cetățean american și un cetățean finlandez, au fost confiscate și reținute suma de 94.345 lei și 13 diapozitive ; ambii cetățeni erau emisari ai cultului baptist ;

— Patru cetățeni olandezi au încercat să introducă, ascunse in podeaua microbuzului, un număr de 1.610 cărți cu conținut msitic-ostil și 63 casete magnetice neinregistrate ș.a.

★

Rezultatele bune obținute pe linia contracarării acțiunilor ilegale de acest fel intreprinse de cercurile și organizațiile cultice reacționare sînt o consecință a îmbunătățirii schimbului reciproc de informații cu Direcția I și compartimentele corespondente din teritoriu, în special pe linia identificării și comunicării intrării în R.S.R. a unor elemente aflate in atenția unităților respective, a semnalării legăturilor acestora cu unele persoane din țară, precum și a controlului de frontieră.

Față de amploarea și virulența acțiunilor ostile desfășurate de emisarii cercurilor și organizațiilor religioase reacționare din străinătate împotriva R. S. România și în raport cu concluziile desprinse din rezultatele muncii P.C.T.F. pe această linie, se impune ca activitatea de cunoaștere, prevenire și anihilare a acestora să fie ridicată la nivelul cerințelor și sarcinilor informativ-operative din etapa actuală.

În acest scop, Direcția pentru pașapoarte, în cooperare cu celelalte unități informativ-operative centrale și teritoriale, va acționa, în primul rînd, pentru a se asigura formațiunilor din subordine o concepție clară de muncă în vederea :

- descoperirii și prevenirii introducerii în țară de materiale de orice fel (afișe, înscrisuri, pliante, tipărituri, înregistrări magnetice) cu caracter fascist, naționalist-iredentist sau mistic-ostil ș.a. ;
- identificării și semnalării organelor centrale și teritoriale de securitate interesate a elementelor cunoscute ca făcînd parte din organizațiile neofasciste și anarhiste, naționalist-iredentiste, cultice sau sectante, precum și a legăturilor lor cu unele persoane din țară ;
- intensificării activității pentru prevenirea și interzicerea intrării în țară a persoanelor indezirabile, precum și a celor date în consemn ;
- efectuării controlului antiterorist asupra tuturor persoanelor, bagajelor și mijloacelor de transport ;
- perfecționării metodelor și stilului de muncă ale cadrelor P.C.T.F. în scopul creșterii eficienței controlului de frontieră în probleme cu semnificație de securitate ;
- intensificării cooperării cu celelalte unități centrale și teritoriale de securitate — în acest domeniu.

General-maior **Ion GHENOIU**

Concluzii rezultate din activitatea informativ-operativă desfășurată în rîndul foștilor condamnați care lucrează în obiective economice și sectoarele de artă-cultură, învățămînt, sănătate ș.a.

Acționînd în conformitate cu prevederile „Planului de măsuri privind foștii condamnați pentru infracțiuni contra securității statului“, o atenție prioritară s-a acordat cunoașterii și prevenirii acțiunilor ostile preconizate de elementele din această categorie, care își desfășoară activitatea în obiective economice, precum și în sectoarele de artă-cultură, sănătate, învățămînt ș.a. Ca urmare, s-a realizat o evaluare mai realistă a pericolului social pe care-l prezintă aceștia — prin prisma locului de muncă —, iar pe baza concluziilor desprinse s-au adus unele corecturi întregii activități de cunoaștere, realizîndu-se o supraveghere informativă permanentă și de profunzime.

În sectoarele menționate își desfășoară activitatea un număr relativ mare de foști condamnați, din care cea mai mare parte în obiective economice aflate în răspunderea compartimentelor de contrainformații economice.

Datele și informațiile obținute despre foștii condamnați din obiective economice, sectoarele artă-cultură, sănătate și învățămînt evidențiază că, deși o bună parte dintre aceștia au în general o comportare politico-socială corespunzătoare atît la domiciliu, cît și la locul de muncă, unele elemente prezintă un real pericol social, întrucît sînt angajate în activități ostile, respectiv :

1. Comentarii nefavorabile pe fondul colportării știrilor transmise de postul de radio „Europa liberă“, calomnii și injurii la adresa orînduirii noastre socialiste.

Astfel de informații au obținut majoritatea securităților județene rezultînd că uneori aceste activități au degenerat în preocupări de constituire a unor anturaje vădit dușmănoase.

Astfel, „RADU“, asistent sanitar la o întreprindere din Arad, a fost semnalat cu preocupări de audiere a știrilor postului de radio „Europa liberă“ și de colportare a acestora la locul său de muncă, acțiune în

care a atras și unele persoane fără antecedente politice, cărora le acorda asistență sanitară la cabinetul medical.

De asemenea, „MUNTEANU“, șeful unei echipe de construcții din cadrul unui C.A.P. din județul Bacău, fost șef al organizației subversive „Mîna albă“, și-a creat un anturaj format din trei foști condamnați, cunoscuți din activitatea desfășurată în organizația menționată. Cu aceștia se întîlnea fie la unul din domiciliile lor, fie în anumite locuri din comună, ocazii cu care făceau comentarii dușmănoase, proferau injurii și calomnii și lansau diferite zvonuri alarmiste. Cu aceleași prilejuri, „MUNTEANU“ și-a manifestat regretul că, datorită vîrstei sale, nu mai poate să se răzbune pe actuala orînduire din țara noastră.

2. **Sub acoperirea unor deplasări in interes de serviciu în alte localități din țară sau „comemorări“ de tot felul, se acționează pentru contactarea sau intrunirea unor elemente fost condamnate, cu care prilej se poartă discuții despre perioada de detenție, se fac informări reciproce privind situația lor prezentă ori au loc diferite manifestări dușmănoase.**

Astfel, „DOBRE“, merceolog la o intreprindere de construcții din Reșița, cu ocazia executării unor sarcini de serviciu pe raza mai multor localități din țară, a căutat și reluat legătura cu unii foști condamnați din județele Bacău și Prahova, împreună cu care a făcut referiri la perioada de detenție, purtînd discuții dușmănoase la adresa orînduirii noastre socialiste.

Stabilindu-se din timp activitatea și intențiile acestuia, s-au luat măsuri adecvate de prevenire și neutralizare.

De asemenea, prin măsurile întreprinse, Securitatea județului Iași a prevenit extinderea activității foștilor condamnați „VASILE“ și „NICOLAE“, care, sub pretextul unor sărbători (nunți, zile festive, onomastici etc.), au creat cadrul prielnic pentru realizarea de discuții și întîlniri organizate cu diferite elemente care fuseseră în detenție.

3. **Redactarea de lucrări memorialistice sau incercarea de publicare a unor materiale în conținutul cărora sînt strecurate și idei tendențioase, în special de către foști condamnați cu preocupări literare sau care își desfășoară activitatea în sectoarele artă-cultură.**

Între cazurile finalizate ilustrativ este și cel al scriitoarei „ALEXANDRA“ din Timișoara, care a elaborat un roman cuprinzînd unele idei cu caracter tendențios la adresa modului de viață din țara noastră, pe care intenționa să-l publice la Editura „FACLA“. Ca urmare a măsurilor întreprinse prin conducerea editurii, cea în cauză a fost determinată să elimine din lucrare pasajele cu conținut necorespunzător sau interpretabil.

Informații de acest gen a obținut și Securitatea județeului Prahova despre „SIMION“, funcționar la o întreprindere din Ploiești, cunoscut cu preocupări literare, care amenința cu comiterea unor acțiuni anarhice, așa-zis protestatare, sub pretextul „îngrădirii“ libertății sale de creație.

4. **Comiterea unor abuzuri în serviciu, precum și proliferarea unor idei și concepții nocive, de natură să genereze sau să amplifice stări de spirit nefavorabile la locurile lor de muncă.**

Astfel, „ANDREI“, inginer-agronom din Tîrgu-Jiu, este implicat în comiterea unei infracțiuni de serviciu, întrucît împreună cu alte persoane a întocmit documentații tehnice și documente de decontare fictive privind redarea în circuitul agricol a unor suprafețe de teren arabil.

De asemenea, „MARCEL“, tehnician la un șantier din Govora, județul Vîlcea, fost șef al organizației subversive „Mișcarea națională de rezistență“ (Brăila), a fost semnalat cu intenții de a relua legătura cu elemente cunoscute în detenție, aflate în țară și străinătate, comiterea de abuzuri în serviciu și înlesnirea de furturi din avutul obștesc, de natură a produce pagube economiei naționale.

5. **Intenții de stabilire pe căi legale ori neoficiale în exterior și de permanentizare a relațiilor cu unii cetățeni străini veniți în țara noastră ca turiști.**

Asemenea informații au obținut îndeosebi securitățile județene limitrofe graniței de vest a țării noastre.

Astfel, „DIMITRIE“, din Arad, fost condamnat pentru participare într-o organizație subversivă, este cunoscut că întreține relații cu unii foști condamnați din țară și străinătate, are în preocupare realizarea în cursul acestui an a unei călătorii turistice în exterior pentru a contacta unele elemente din emigrația română reacționară, în scopul obținerii de date despre situația lor actuală și acțiunile ostile pe care le întreprind.

„CIUCU“, dintr-o comună din județul Caraș-Severin, întreține relații cu unele persoane cu antecedente politice din București împreună cu care poartă discuții necorespunzătoare, iar sub pretextul executării unor comenzi de cojoace, a realizat la domiciliul său întîlniri cu doi cetățeni iugoslavi, semnalați că frecventează cercurile legionare din R. F. Germania.

De asemenea, ca urmare a relațiilor pe care le întreține cu unii cetățeni străini și a influenței negative exercitate de aceștia asupra sa, „ALEXANDRU“, inginer din Lugoj, a fost semnalat cu intenții de trecere frauduloasă a frontierei.

Acționînd pe baza concepției Planului de măsuri în problemă, aparatul de informații interne și celelalte compartimente informativ-operative care concură la supravegherea foștilor condamnați ce își desfășoară activitatea în economie, artă-cultură, sănătate și învățămînt au obținut un volum mai mare de informații, asigurîndu-se astfel realizarea unei mai bune cunoașteri a intențiilor și comportării acestora. În același timp, a sporit fermitatea față de elementele ostile din categoria menționată, imprimîndu-se un caracter ofensiv și diversificat muncii de prevenire și neutralizare a acțiunilor dușmănoase, prin conjugarea

mai eficientă a măsurilor de securitate cu cele de antrenare la soluționarea informațiilor a factorilor cu răspunderi administrative.

Astfel, măsurile de neutralizare aplicate într-o serie de cazuri au determinat, pe de o parte, ca unii foști condamnați și legături ale acestora să înțeleagă necesitatea integrării lor în ordinea socială și de drept din țara noastră, iar pe de altă parte au creat în rîndul colectivelor de oameni ai muncii, în care își desfășoară activitatea, un climat de dezaprobare a unor astfel de manifestări.

Deși din totalul acestei categorii de persoane aproape jumătate au studii superioare, s-a acționat în mod selectiv și diferențiat atît pentru îndepărtarea lor din funcțiile de conducere importante, cît și pentru limitarea accesului lor la date cu caracter secret de stat.

La baza luării acestora în lucru au stat informațiile referitoare la poziția și preocupările ostile prezente, precum și la activitatea dușmănoasă trecută, prin prisma căreia unii pot fi considerați pretabili sau potențial periculoși în anumite momente de conjunctură. S-a avut în vedere că peste 50% din rîndul categoriei în cauză au fost condamnați ca fiind inițiatori, conducători ori participanți în diferite organizații sau bande subversiv-teroriste.

Analizele periodice desfășurate în unitățile centrale și teritoriale de securitate asupra stadiului muncii specifice în rîndul foștilor condamnați din economie, artă-cultură, învățămînt și sănătate au scos însă în evidență și unele lipsuri, îndeosebi pe linia cunoașterii și stăpînirii în mai bune condiții a situației operative din domeniu, respectiv:

- nu s-a exploatat în suficientă măsură potențialul informativ existent, ceea ce a făcut ca o parte din foștii condamnați, care își desfășoară activitatea în obiectivele economice, să nu fie supravegheați în mod corespunzător, continuînd să se obțină informații fără valoare operativă și neconcludente;

- s-a acționat insuficient pe linia folosirii unor posibilități specifice pentru prevenirea, influențarea sau determinarea elementelor semnalate de a se abține ori să renunțe la inițierea de acțiuni dușmănoase;

- există încă deficiențe în ceea ce privește cooperarea dintre compartimentele informativ-operative, mai ales din punctul de vedere al realizării unui flux continuu de informații privind activitatea acestora și a legăturilor lor, atît la locul de muncă, cît și la domiciliu.

Pentru remedierea acestor neajunsuri este necesară executarea întocmai și în întregul său conținut de către fiecare profil a sarcinilor specifice care îi revin din planul de măsuri existent în problema „Foști condamnați pentru infracțiuni contra securității statului".

Lt. colonel **Elena MOCA**
Lt. major **Adrian DOBAN**

Sarcinile ofițerilor de contrainformații în sectoarele economice în situația producerii unor evenimente deosebite, suspecte a fi urmarea unor infracțiuni date în competență

În situația cînd în obiectivele economice au loc evenimente deosebite (incendii, explozii, avarii, catastrofe etc.) suspecte a fi urmarea unor infracțiuni date în competență (sabotaj, acte de diversiune ș.a.), în afara organelor de urmărie penală care, în conformitate cu normele procesual penale și regulile criminalistice, efectuează cercetări la fața locului în scopul cunoașterii și examinării nemijlocite a locului săvîrșirii infracțiunii, pentru descoperirea, fixarea și ridicarea urmelor și a altor mijloace materiale de probă, stabilirea modului cum s-a comis fapta, identificarea făptuitorului și probarea activității infracționale, ofițerilor din aparatul de contrainformații în sectoarele economice le revin o serie de sarcini specifice.

Iată cîteva dintre acestea:

1 — Cunoașterea imediată de către ofițer a evenimentului produs, pentru a putea începe cît mai operativ cercetarea la fața locului

Pentru aceasta, ofițerul trebuie, din timp, să instruiască corespunzător rețeaua informativă, să-și creeze legături oficiale cu cadre tehnice sau de conducere, șefi de tură din toate schimburile, persoane ce concură la siguranța circulației pe calea ferată, operatori de la camerele de comandă a unor instalații complexe, precum și cu persoane din alte locuri de muncă din cadrul obiectivului care pot lua cunoștință de producerea unor asemenea evenimente.

Persoanele în cauză vor fi instruite ca imediat ce află de producerea unui eveniment de acest gen să anunțe, de îndată, ofițerul sau pe șeful acestuia, la serviciu sau la domiciliu, iar în cazul cînd nu poate lua legătura cu ei, să adreseze comunicarea ofițerului de serviciu ori dispeceratului (dacă acesta există) din unitatea de securitate din care ofițerul, ce asigură contrainformativ obiectivul economic unde s-a produs evenimentul, face parte.

Este vorba de crearea din timp, cu anticipație, a unui asemenea sistem informațional care să-i permită imediat ofițerului să ia la cunoștință despre producerea vreunui eveniment deosebit în obiectivul economic de care răspunde pe linie profesională.

2 — Deplasarea în cel mai scurt timp la locul faptei, respectiv în obiectivul economic unde s-a produs evenimentul despre care a fost sesizat, și luarea primelor măsuri

După ce a luat la cunoștință despre producerea evenimentului, ofițerul trebuie să se deplaseze cît mai urgent posibil la locul faptei. Aici, în funcție de caz, ia de urgență următoarele măsuri :

● **Asigurarea pazei locului faptei, a urmelor și a celorlalte mijloace materiale de probă**

Odată ajuns la locul faptei, ofițerul trebuie să vadă ce măsuri au fost luate de cei sosiți înaintea lui — ofițeri sau subofițeri de miliție, ofițeri sau subofițeri de pompieri, conducerea obiectivului etc. — și să le completeze cu alte măsuri specifice, care să asigure înlăturarea tuturor posibilităților producerii unor modificări în cîmpul infracțional, datorită activității intenționate sau întîmplătoare a unor persoane sau altor factori exteriori. Pentru aceasta el poate folosi cadre ale Ministerului de Interne prezente la fața locului ori persoane de încredere din cadrul obiectivului sau locului unde s-a produs evenimentul.

După venirea echipei de cercetare, sarcina organizării pazei respective revine șefului acesteia.

● **Salvarea victimelor**

Ofițerul solicită persoanelor competente ce se găsesc la fața locului să acorde ajutorul medical imediat victimelor sau să recurgă de îndată la sprijinul unităților medico-sanitare din apropiere. Trebuie să evite însă cu desăvîrșire intervenția unor persoane neavizate.

Ajutorul medical imediat se acordă chiar și atunci cînd există riscuri de a se distruge unele urme, salvarea vieții victimei sau victimelor avînd prioritate față de orice altă măsură.

Și aici se pune, de fapt, problema completării unor măsuri pentru salvarea victimelor, care eventual au fost luate deja de către persoanele sosite la fața locului înaintea ofițerului ; aceste măsuri pot continua și după sosirea echipei de cercetare la fața locului.

● **Identificarea martorilor și altor persoane care se găsesc la fața locului și obținerea primelor date de la acestea**

Ofițerul trebuie să identifice toate persoanele ce s-au găsit la fața locului în timpul producerii evenimentului sau sosite imediat după aceasta și să obțină de la ele primele date referitoare la modul concret în care s-a produs evenimentul, semnalmentele și identificarea eventualului făptuitor, posibilele schimbări survenite în cîmpul infracțional, ce persoane au mai fost de față etc.

Pentru operativitate și exactitate, aceste prime date pot fi fixate pe bandă de magnetofon, videofonogramă etc.

Ascultarea, în detaliu, a persoanelor respective se va efectua în timpul cercetării la fața locului, precum și după aceea, pînă la soluționarea completă a cazului.

● **Anunțarea organelor competente**

Pe baza primelor constatări făcute la fața locului, ofițerul poate să se edifice asupra naturii evenimentului și a organului competent să efectueze cercetarea la fața locului, în cazul în care aceasta se impune. Acest organ trebuie anunțat de îndată.

Cînd există indicii că evenimentul este sau ar putea fi urmarea unei infracțiuni de competența aparatului din care face parte, ofițerul este obligat să raporteze șefului său primele constatări și să solicite, dacă e necesar, trimiterea de urgență, la fața locului, a echipei de cercetare.

● **Formarea cercului de suspecți**

Pe baza primelor date obținute de la persoanele prezente la locul evenimentului atunci cînd acesta s-a petrecut ori sosite imediat după producerea sa, ofițerul își poate forma un cerc de persoane bănuite, dintre care ulterior, în procesul cercetării la fața locului sau prin luarea unor măsuri informativ-operative adecvate, poate identifica pe cea care a săvîrșit infracțiunea respectivă.

● **Stabilirea imprejurărilor care puteau conduce la producerea evenimentului**

Pe baza acelorași date obținute în etapa premergătoare cercetării la fața locului și a unor constatări personale nemijlocite, ofițerul poate stabili, cu suficientă exactitate, împrejurările care puteau conduce la producerea evenimentului. Aceste împrejurări vor fi luate în atenție ulterior, în procesul cercetării și clarificării evenimentului în cauză. De asemenea, ele trebuie raportate șefului, în scopul argumentării oportunității trimiterii echipei de cercetare la fața locului.

În această etapă, care se întinde pe perioada dintre sosirea ofițerului la locul faptei și începerea cercetării, mai pot fi luate, în funcție de caz, și alte măsuri, cum ar fi : ridicarea unor înscrisuri (scheme, grafice, diagrame, registre, benzi înregistratoare etc.) cu respectarea prevederilor legale, precum și a unor corpuri delicte, contactarea rețelei informative, conservarea unor urme care, datorită condițiilor atmosferice ori altor cauze, pot să dispară ori să se degradeze etc.

De asemenea, el trebuie să-și aducă contribuția la înlăturarea consecințelor evenimentului, la punerea în siguranță a unor valori sau utilaje și instalații vitale pentru activitatea productivă, la scoaterea din zonă a materialelor ușor inflamabile, toxice sau radioactive ș.a.

Măsurile luate în etapa la care ne referim continuă sau pot continua pe timpul efectuării cercetării la fața locului ori după aceea.

În cazul în care evenimentul produs impune efectuarea cercetării la fața locului, dar nu de o echipă special constituită, ofițerul va efectua în continuare această cercetare, cu respectarea prevederilor legale și a regulilor stabilite pentru acest gen de activitate.

3 — Să ia măsuri ca cercetarea la fața locului să înceapă într-un timp cît mai scurt de la primirea semnalării

În cadrul acestei sarcini, ofițerul trebuie să insiste asupra necesității efectuării cercetării la fața locului și să solicite ca membrii echipei respective să se deplaseze la locul faptei cît mai repede posibil. Succesul său în această privință este determinat de justețea concluziilor la care

a ajuns cu privire la natura și consecințele evenimentului produs și de modul convingător în care le-a raportat șefului.

Ofițerul este direct interesat ca cercetarea să înceapă cît mai repede, întrucît eficiența acesteia este determinată de competența profesională a celor ce o efectuează, dar, mai ales, de momentul în care a început și de distanța, în timp, dintre acest moment și cel al producerii evenimentului. Cu cît această distanță va fi mai mică, cu atît eficiența va fi mai mare, iar cu cît ea se va lungi, proporțional va scădea și eficiența cercetării.

Orice întîrziere a inceperii cercetării va face ca ea să nu se desfășoare în condiții normale, deoarece :

— măsurile de repunere în funcțiune a sectorului în care s-a produs evenimentul pot duce la ștergerea sau degradarea urmelor, la distrugerea corpurilor delicte etc. ;
— este posibil ca autorii să dispară, iar persoanele care au cunoștință de eveniment și urmează să fie ascultate ca martori să uite între timp o serie de amănunte foarte utile pentru clarificarea împrejurărilor în care s-a produs.

Practica a demonstrat că, atunci cînd participanții la cercetare ajung la fața locului într-un timp scurt, sînt mai mari șansele de descoperire și examinare a tuturor urmelor infracțiunii, întrucît posibilitățile de dispariție, distrugere sau modificare a lor sînt minime. Toate acestea ajută substanțial la identificarea făptuitorului.

4 — Să ajute pe ceilalți ofițeri însărcinați cu efectuarea cercetării în realizarea documentării asupra locului evenimentului și în executarea sarcinilor specifice ce le revin

Această sarcină derivă din faptul că ofițerul de contrainformații în sectoarele economice este singurul din cadrul echipei de cercetare care cunoaște foarte bine obiectivul, locul unde s-a produs evenimentul ce urmează a fi cercetat, amplasarea acestuia, particularitățile procesului de producție, carcteristicile generale ale utilajelor și instalațiilor, natura materiei prime, a produselor intermediare și a produselor finite etc. Pe această bază el poate să transmită celorlalți membri ai echipei datele necesare pentru edificarea lor completă asupra obiectivului, a sectorului și a punctului unde a avut loc evenimentul, date absolut necesare în procesul cercetării la fața locului.

În realizarea acestei sarcini trebuie să aibă în vedere că membrii echipei de cercetare la fața locului, cu excepția ofițerului, nu cunosc nimic despre particularitățile locului faptei sau cunoștințele lor sînt foarte generale și sumare.

De asemenea, în această etapă, ofițerul transmite șefului echipei și datele necesare cercetării obținute de el în perioada de la sosirea lui la fața locului pînă la venirea echipei.

Prin posibilitățile pe care le are în obiectiv, ofițerul de contrainformații în sectoarele economice își poate aduce contribuția la sprijinirea celorlalți membri ai echipei în rezolvarea sarcinilor specifice ce le revin.

Așa de exemplu, atunci cînd șeful echipei ajunge la concluzia că sînt necesare constatări tehnico-științifice, medico-legale sau expertize, ofițerul poate să-și aducă contribuția în următoarele direcții :

— cere ori sugerează șefului echipei efectuarea unor astfel de constatări ;
— indică specialiștii care urmează să facă parte din comisiile respective și eventual pe cei contraindicați, dacă aceștia au fost stabiliți de alte organe ;
— introduce în comisie informatori ori alte persoane de încredere, care să asigure efectuarea constatărilor cu obiectivitate ;
— convoacă specialiștii în cauză și, împreună cu șeful echipei, formulează întrebările la care aceștia trebuie să răspundă în cadrul constatărilor ce le va efectua ;
— pune la dispoziția comisiei documentele și materialele necesare pentru efectuarea constatărilor solicitate ;
— sprijină pe membrii acestor comisii în efectuarea de experimente, atunci cînd acestea se impun etc.

Pe linia sarcinilor ce revin ofițerului de la compartimentul de cercetări penale, ofițerul de contrainformații în sectoarele economice poate să contribuie cu :

— asigurarea spațiului și condițiilor necesare pentru buna desfășurare a activității ofițerului respectiv ;
— indică persoanele ce urmează a fi ascultate ca martori, precum și pe cele suspecte de producerea evenimentului ;
— asigură prezența la locul și ora indicate a persoanelor ce urmează a fi audiate ori anchetate ;
— controlează reacția celor audiați ori anchetați prin mijloacele specifice de care dispune ori pe care și le-a creat etc.

Pe ofițerul criminalist îl poate sprijini prin găsirea obiectelor ori persoanelor care au produs urmele relevate la fața locului, ridicarea și ambalarea obiectelor purtătoare de urme, trimiterea lor la analiză și valorificarea rezultatelor acestora.

Situațiile în care ofițerul ce asigură contrainformativ obiectivul economic unde s-a produs evenimentul cercetat poate și trebuie să coopereze cu ceilalați membri ai echipei sînt numeroase. Ele depind de amploarea și de complexitatea cazului cercetat, ca și de problemele specifice pe care acestea le ridică.

Ceea ce trebuie de reținut este că ofițerul de profil are obligația profesională de a sprijini pe ceilalați membri ai echipei de cercetare la fața locului în îndeplinirea sarcinilor ce le revin, utilizînd în acest sens formele, metodele și mijloacele specifice adecvate fiecărui caz în parte.

5 — Contactarea rețelei informative

Una dintre sarcinile principale și în același timp specifice ale ofițerului de contrainformații în sectoarele economice în procesul efectuării cercetării la fața locului este aceea a contactării rețelei informative de la locul unde a avut loc evenimentul, a altor informatori și colaboratori care pot furniza informații în legătură cu acesta, precum și cu unele persoane de încredere de la care să obțină date referitoare la

timpul și împrejurările în care s-a produs evenimentul cercetat, la cei ce se fac vinovați de producerea lui, la comportarea și activitatea persoanelor din baza de lucru suspecte de săvîrșirea infracțiunii în cauză etc.

Datele obținute de la rețea și de la persoanele contactate trebuie coroborate cu cele obținute în procesul cercetării la fața locului în vederea clarificării cazului.

Pe tot parcursul cercetării, precum și ulterior, în cazul în care vinovatul nu a fost descoperit, ofițerul are obligația de a stabili eventualul raport de cauzalitate între evenimentul produs și comportarea elementelor din evidența dosarului de obiectiv, inclusiv a celor care lucrau sau se aflau la locul faptei în momentul cînd acesta s-a produs.

6 — Luarea altor măsuri cu caracter informativ-operativ

În timpul cercetării la fața locului, ofițerul care asigură contrainformativ obiectivul respectiv este obligat, în funcție de caz, să întreprindă și alte măsuri informativ-operative necesare. Așa de exemplu, el poate să recruteze noi informatori și colaboratori, să introducă mijloace tehnice la persoanele suspecte de producerea evenimentului, să efectueze percheziții secrete, să folosească controlul secret al corespondenței, filajul, evidențele de securitate și miliție etc., furnizînd membrilor comisiei numai acele date care sînt necesare cercetării, cu asigurarea conspirării surselor și mijloacelor folosite.

7 — Începerea urmăririi informative

În situația cînd în urma cercetării la fața locului autorul faptei nu a fost descoperit și există indicii că fapta este urmarea unei acțiuni îndreptate împotriva securității statului, se deschide dosar de urmărire informativă cu autor necunoscut. În cadrul lui se întreprind toate măsurile informativ-operative necesare pentru descoperirea vinovatului și a eventualilor complici și instigatori, pentru documentarea activităților lor infracționale, ca și pentru prevenirea producerii altor evenimente similare în același obiectiv, ori în locuri cu același specific din cadrul economiei naționale.

În funcție de caz, dosarul de urmărire informativă poate fi deschis la începutul sau pe parcursul cercetării la fața locului, cu condiția să existe, în momentul deschiderii, indicii menționați mai sus.

La începerea urmăririi informative, ofițerul de contrainformații în sectoarele economice trebuie să emită ipoteze privind cauzele evenimentului cercetat, împrejurările în care acesta s-a produs, persoanele suspecte, mobilul acțiunii lor infracționale etc., stabilind, astfel, direcțiile prioritare de acțiune pentru clarificarea și soluționarea cazului respectiv.

Colonel Vasile RAIU

Pentru cadrele care îndeplinesc sarcini de securitate în mediul rural

Prevenirea și neutralizarea oricăror fapte din mediul rural de natură a aduce pagube economiei naționale. Necesitatea îmbunătățirii muncii de conlucrare între lucrătorii de la posturi, ofițerii de securitate cu atribuții în mediul rural și formațiunile de pompieri, pentru apărarea valorilor economice existente pe raza de competență

consultație

Analizele efectuate la sfîrșitul anului 1984, precum și în cursul anului 1985 au relevat, printre altele, și faptul că, executîndu-se întocmai prevederile Ordinului ministrului de interne nr. 00140/1981, activitatea de securitate în mediul rural a dobîndit o concepție clară și unitară, corespunzător mutațiilor ce au avut loc în situația operativă din acest domeniu.

De asemenea, a mai rezultat că în cei patru ani de aplicarea a ordinului, cadrul organizatoric s-a consolidat, raporturile de cooperare între organele Ministerului de Interne în vederea conjugării eforturilor de apărare a importantelor valori umane, materiale și spirituale existente în mediul rural au fost perfecționate, iar activitatea de prevenire a acțiunilor ostile și a pagubelor economice de orice natură a căpătat un pregnant caracter prioritar.

Pentru aplicarea cît mai corespunzătoare a ordinului menționat, în perioada la care ne referim, securitățile județene, sub îndrumarea și cu sprijinul unităților centrale, au adoptat căi și metode adecvate particularităților situației operative de pe raza de responsabilitate.

Așa spre exemplu, la Securitatea județului Olt, teritoriul de competență a fost împărțit pe zone rurale de care răspund șefi ai serviciilor operative și ai organelor orășenești, în raport cu ponderea problemelor de profil. La rîndul lor, zonele cuprind grupe de comune pe structura consiliilor unice agroindustriale de stat și cooperatiste, coordonate de ofițeri cu responsabilități în mediul rural.

În baza unor analize temeinice și cu aprobarea șefului securității, au fost scoase din preocupările informative curente acele elemente cunoscute în evidențe cu antecedente politice despre care există date certe că, de fapt, în trecut nu au desfășurat activitate propriu-zisă pe linia partidelor reacționare, iar în anii socialismului s-au integrat în eforturile edificării noii societăți, neavînd nici un fel de atitudini potrivnice.

În acest mod s-au creat condiții ca lucrătorii posturilor de miliție cu sarcini pe linie de securitate să-și concentreze atenția spre persoanele care, potrivit ordinelor de muncă, sînt realmente potențial periculoase și trebuie permanent supravegheate informativ. În tabelele „C", pe lîngă introducerea corectă a obiectivelor, locurilor și mediilor prevăzute de ordin, în privința unităților economice sînt întocmite scurte note de sarcini, în genul planurilor de căutare a informațiilor, pentru orientarea corectă a subofițerilor de miliție asupra problemelor ce prezintă interes de securitate din obiectivele economice, în special în scopul prevenirii acțiunilor ostile și a pagubelor de orice natură.

Sub îndrumarea conducerii Securității județului Suceava, ofițerii cu sarcini în mediul rural au reușit în bună măsură să insufle lucrătorilor de la posturile de miliție pasiune pentru activitatea de securitate, reflectată în organizarea muncii informative și, mai ales, în unele rezultate pozitive. Acest lucru a fost posibil datorită adoptării de către ofițerii de securitate a unei atitudini principiale în raporturile cu subofițerii de miliție și pregătirii prealabile a fiecărei deplasări la posturi.

Pentru prevenirea evenimentelor cu consecințe păgubitoare în obiectivele economice rurale se conlucrează eficient cu conducerile administrative ale acestora, cu organele de miliție și pompieri, acționîndu-se cu insistență pentru determinarea lor de a înlătura stările de pericol semnalate.

Pe baza schimburilor de informații între serviciile I și II — multe provenind de la rețeaua posturilor de miliție — , securitățile județene Prahova, Brăila, Timiș și altele, au făcut importante intervenții preventive la organele de partid sau rapoarte la Direcția a II-a, însoțite în unele cazuri de fotoplanșe pentru argumentarea gravității situațiilor respective și a amploarei previzibile a prejudiciilor.

La tot mai multe dintre securitățile județene, activitităţile de control în obiectivele și locurile vulnerabile la incendii, explozii etc. desfășurate conform ordinului, împreună cu organele de miliție sau pompieri, se execută de regulă pe baza datelor prealabile obținute de la rețeaua informativă, avînd deci un caracter organizat și precis.

Cu toate aceste rezultate, munca de securitate în obiectivele economice din mediul rural nu se situează încă la nivelul de exigență al Ordinului ministrului de interne nr. 00140/1981 și al celorlalte ordine ale conducerii Departamentului Securității Statului, astfel :

⊙ Din analizele la care ne-am referit la început, se remarcă tendința dăunătoare ca obiectivele economice de pe raza unor posturi de miliție date în răspunderea principală a serviciilor de contrainformații economice ori chiar — în unele cazuri — a serviciilor de informații interne — să fie lăsate în afara preocupărilor informative de securitate ale lucrătorilor de miliție. În unele cazuri asemenea obiective nici nu au fost incluse în tabelul „C".

Considerăm că o asemenea optică subliniază concepția care mai persistă la mulți ofițeri cu sarcini în mediul rural de a aborda unilateral problemele de dirijare a rețelei informative și de lucrare a elementelor suspecte de pe raza posturilor de miliție comunale.

Apreciem că este contrar oricăror norme ale muncii de securitate ca în obiective economice, cum sînt combinatele ori fabricile de industrializare a lemnului, exploatări miniere, mari unități agricole etc. — unde

își desfășoară activitatea sute de persoane dintr-o localitate rurală — ori stații C.F.R. de mare importanță, lucrătorii de miliție să nu aibă rețea informativă pe linie de securitate sau, mai grav, să nu obțină informații despre problematica de securitate din asemenea locuri. Astfel de cazuri se constată îndeosebi la posturile de miliție comunale limitrofe marilor centre industriale, respectiv : Sectorul agricol Ilfov, Constanța, Brașov, Prahova, Cluj, Iași, Hunedoara, Gorj etc.

⊙ În general nu sînt exploatate posibilitățile surselor din legătura posturilor de miliție, acestea — unele cu studii superioare (ingineri, medici veterinari etc). — fiind dirijate exclusiv spre probleme care nu au legătură cu locul lor de muncă sau spre aspecte minore. Situația este necorespunzătoare în special cu privire la sursele ce lucrează în agricultură, transporturi feroviare și minerit și care sînt dirijate în cu totul alte direcții decît spre PREVENIREA evenimentelor cu consecințe deosebit de păgubitoare pentru economia națională.

⊙ Activitatea de prevenire nu este încă, peste tot, suficient de bine orientată, pentru depistarea în fază incipientă a infracțiunilor îndreptate împotriva securității statului în domeniul economic, inclusiv sub forma degradărilor de bunuri, distrugerilor, sustragerilor și delapidărilor de valori mari, considerate ca fiind fapte cu caracter contrarevoluționar, ce lovesc în baza economică a țării noastre.

Menționăm că, deși în anul 1984 starea infracțională a scăzut sub aspect numeric, în materie de avut obștesc valoarea prejudiciilor stabilite prin hotărîri judecătorești definitive a fost mai mare cu cîteva zeci de milioane de lei față de anul anterior. Din totalul acestor valori pe economie, între 17—20% au fost localizate — delapidări și furturi — în unitățile agricole, ale industriei alimentare și silviculturii existente în mediul rural.

În patru procese referitoare la grupuri care au comis importante prejudicii în agricultură și industria alimentară, 10 inculpați au fost condamnați la pedeapsa capitală, iar alți 75 la pedepse pînă la 20 ani închisoare. Sînt de subliniat nu numai faptul că n-au fost prevenite aceste cazuri în sine, ci și pagubele mari care n-au putut fi recuperate.

Am amintit și aceste aspecte deoarece unele din ele au fost apreciate ca adevărate acte contrarevoluționare.

⊙ Se menține la un nivel îngrijorător numărul incendiilor la bazele furajere din sectoarele zootehnice, cu consecințe dăunătoare din punct de vedere economic atît prin valoarea pagubelor, cît și prin diminuarea, mai ales, a fondului de furaje necesar animalelor.

Din cele prezentate succint, apare evidentă necesitatea accentuării îmbunătățirii măsurilor și metodelor de prevenire și neutralizare a oricăror fapte de natură a aduce pagube economiei naționale, precum și a conlucrării mai eficiente cu organele de miliție și pompieri, pentru apărarea avuției naționale existente în mediul rural, parte componentă a bazei economice a țării noastre.

Colonel **Vasile MOCANU**
Colonel **Vasile RAIU**
Colonel **Claudiu NOTOPOL**

DIN EXPERIENȚA NOASTRĂ

PREOCUPĂRI PRIVIND PERFECȚIONAREA ACTIVITĂȚII DE PREGĂTIRE A CADRELOR DE LA POSTURILE DE MILIȚIE DIN JUDEȚUL VRANCEA ÎN PROBLEMATICA MUNCII DE SECURITATE DIN MEDIUL RURAL

Recrudescența acțiunilor ostile puse la cale de emigrația reacționară, instruită și finanțată de cercurile, grupările potrivnice din străinătate și serviciile de spionaj, vizează întregul ansamblu de relații economice, politice și sociale din țara noastră. În acest context, întreaga problematică a muncii de securitate se regăsește, din ce în ce mai mult, și în mediul rural.

Preocuparea permanentă a elementelor ostile de a-și perfecționa modalitățile de acțiune împotriva orînduirii noastre socialiste impune o perfecționare corespunzătoare a mijloacelor și metodelor prin care acționăm pentru a fi în măsură să cunoaștem din timp aceste fapte și să le contracarăm în mod eficient.

Această activitate trebuie să vizeze în primul rînd cadrele care, în scopul cunoașterii, stăpînirii situației operative și inițierii celor mai judicioase acțiuni de prevenire și contracarare a oricărei activități ostile, trebuie să fie în măsură să folosească cu randament sporit mijloacele și metodele muncii de securitate.

Din acest punct de vedere, aplicarea în practică a prevederilor Ordinului ministrului de interne nr. 00140/1981 atrage după sine o susținută activitate de pregătire profesională a lucrătorilor de miliție ce îndeplinesc atribuții pe linia muncii de securitate în mediul rural, întrucît ordinul extinde aria supravegherii informative de securitate, într-un cadru unitar și organizat, și asupra obiectivelor, locurilor și mediilor de interes pentru securitatea statului aflate în localitățile rurale. Problematica muncii de securitate în aceste obiective, locuri și medii a fost, în bună parte, necunoscută de lucrătorii de la posturile de miliție.

Aceasta a făcut ca, în cadrul convocărilor de pregătire profesională ce au loc la reședința inspectoratului județean, planul de învățămînt să cuprindă teme prezentate de cadre cu munci de răspundere de la securitatea județeană și ofițeri specialiști din direcțiile centrale, în care au fost abordate tocmai sarcinile noi ce le revin pe linia realizării în bune condiții a activității de supraveghere informativă de securitate. Cu aceste prilejuri au fost orientați în legătură cu categoriile de informații pentru obținerea cărora trebuie să-și canalizeze eforturile în obiectivele, locurile și mediile ce le au în răspundere.

Tot pe această linie, ofițerii de securitate cu responsabilități pe linia muncii de securitate în mediul rural au întocmit împreună cu șefii de posturi planuri de muncă anuale pentru fiecare post de miliție. În cadrul acestora, un capitol special este afectat categoriilor de informații ce trebuie obținute în localitatea respectivă. El constituie, de fapt, un plan de căutare a informațiilor la nivelul postului de miliție și ține seama de particularitățile situației operative din localitate.

În funcție de mutațiile ce se produc în situația operativă și de influența lor asupra structurii bazei de lucru, acest capitol se completează în mod corespunzător.

Apreciind faptul că volumul și calitatea informațiilor obținute în mediul rural au cunoscut creșteri simțitoare, considerăm că aceste măsuri încep să dea roadele scontate.

Avînd în vedere că nu toate comunele se confruntă cu aceeași problematică de securitate, în cadrul convocărilor de pregătire profesională a lucrătorilor de miliție asigurăm o instruire diversificată a acestora, pe grupuri de comune, concentrînd pe convocări separate comunele ce au situații operative asemănătoare. Astfel, lucrătorii care au pe raza lor de competență grupări de foști condamnați, de sectanți, legionari etc., sînt pregătiți în funcție de sarcinile concrete ce le revin pe linia supravegherii informative a acestor categorii de persoane. La fel, cei pe raza cărora se află obiective agrozootehnice cu profil asemănător.

Ținînd seama de specificul situației operative din orașele județului și de lucrătorii de miliție din aceste localități, selecționați pentru a îndeplini și sarcini pe linia supravegherii informative de securitate, pregătirea de specialitate a acestora cu problematica muncii se face într-o grupă separată, condusă de șeful securității județene în cadrul unor convocări lunare.

Pentru întregirea și consolidarea cunoștințelor pe linia muncii de securitate a lucrătorilor de miliție tineri absolvenți ai școlilor de miliție cu durata de 6 luni, anual, se organizează două pregătiri suplimentare de 4 zile la sediul inspectoratului. Convocarea se face înaintea și după terminarea campaniilor agricole, iar tematica abordată cuprinde, în exclusivitate, aspectele specifice activității de securitate în mediul rural.

O atenție deosebită se acordă pregătirii la locul de muncă a fiecărui lucrător de miliție cu atribuții pe linia Ordinului nr. 00140/1981, sens în care, fiecare lucrător de securitate, cu ocazia deplasărilor la postul de miliție, între alte activități verifică gradul de însușire a cunoștințelor de securitate, prezintă lucrătorilor de la post sarcinile nou apărute și dă explicațiile necesare acolo unde apar nelămuriri.

Tematica pregătirii pentru munca de securitate a lucrătorilor de miliţie cuprinde şi aspectele legate de activitatea cu reţeaua informativă, exploatarea şi valorificarea informaţiilor.

De asemenea, un accent deosebit se pune, în cadrul tuturor formelor de pregătire profesională a lucrătorilor de miliţie, pe necesitatea îmbunătăţirii activităţii de supraveghere informativă a străinilor, activitate căreia trebuie să i se dea un caracter mai ofensiv şi în care trebuie să se dovedească mai multă vigilenţă şi discernămînt.

Concomitent cu pregătirea lucrătorilor de miliţie, se acordă o atenţie deosebită asigurării unui caracter continuu pregătirii cadrelor de securitate cu atribuţii în mediul rural, sens în care, în planurile de învăţămînt la locul de muncă sînt incluse şi teme cu specific în acest domeniu.

Totodată, deplasările la posturile de miliţie, care, potrivit ordinului, trebuie să se facă cel puţin o dată pe lună şi ori de cîte ori este nevoie, sînt precedate de o pregătire atentă cu sarcinile ce trebuie rezolvate, în planurile de deplasare prevăzîndu-se concret şi activităţi de sprijin şi îndrumare a lucrătorilor de miliţie. Sprijinul şi îndrumarea acestora se realizează atît cu prilejul angrenării lor în finalizarea unor acţiuni, cît şi cu ocazia analizei reţelei informative şi a situaţiei operative din localităţile respective.

Cu acest prilej, ofiţerul de securitate analizează situaţia operativă din comună şi îi instruieşte pe lucrătorii de miliţie asupra categoriilor de elemente care alcătuiesc baza de lucru, atrăgîndu-le atenţia asupra antecedentelor acestora, amploarea şi periculozitatea acţiunilor politice ostile pe care le-au iniţiat anterior, ce reprezintă aceste persoane în viaţa prezentă a respectivei localităţi etc. Se analizează, de asemenea, starea de spirit existentă în comune, atitudinea majorităţii locuitorilor faţă de unele fapte şi fenomene de natură politică, economică sau socială. În funcţie de rezultatele acestor analize, se stabilesc măsurile ce trebuie întreprinse pentru realizarea în bune condiţii a activităţii de supraveghere informativă. În astfel de împrejurări, fiecare ofiţer militează pentru înlăturarea oricăror neajunsuri şi neclarităţi, implicîndu-se direct prin măsuri concrete în eradicarea lor.

Colonel **Nicolae VILCU**
Căpitan **Toader GHEŢU**

Protecţia datelor

UNELE ASPECTE ALE PROTECŢIEI ŞI SECURITĂŢII DATELOR CE SE PRELUCREAZĂ LA CALCULATOR

Prelucrarea automată a datelor în ţara noastră este o realitate cotidiană, în perspectiva anilor 1986—2000 urmînd să fie constituit şi să funcţioneze la toţi parametrii sistemul informatic naţional, fapt ce va marca o schimbare profundă în conducerea vieţii economico-sociale.

În acest context sporesc din ce în ce mai mult şi sarcinile celor chemaţi să ia toate măsurile necesare pentru a asigura securitatea atît a sistemului propriu-zis, cît şi a datelor ce vor fi prelucrate la calculator.

Din acest punct de vedere, considerăm util a pune la dispoziţia aparatului de securitate, îndeosebi a ofiţerilor de contrainformaţii în sectoarele economice, cîteva probleme privind un domeniu important, şi anume : **protejarea datelor şi informaţiilor împotriva distrugerii, pierderii sau accesului unor persoane neautorizate.**

Nevoia acestei protecţii nu este nouă. Ea a apărut o dată cu înţelegerea faptului că datele şi informaţiile economice, ştiinţifice, tehnice, militare etc. sînt valori ce trebuie apărate.

Indiferent de forma de materializare a datelor (planuri, schiţe, desene, pagini scrise, cartele sau benzi de hîrtie perforată, suporţi magnetici etc.) şi indiferent dacă datele se păstrează în dulapuri, fişete metalice, clasoare sau încăperi special amenajate, datele trebuie protejate pe tot drumul lor, adică de la locul producerii la cel de păstrare, precum şi în procesul de prelucrare şi folosire a rezultatelor.

Dezvoltarea ştiinţei şi tehnicii, a tehnologiei înmagazinării şi prelucrării datelor a produs mutaţii însemnate şi în problematica protecţiei şi securităţii acestora.

Pătrunderea în prelucrarea datelor a sistemelor de înaltă tehnicitate (sistemele de calcul electronice), crearea unor mari „BĂNCI DE DATE“ utilizabile de la distanţă prin „TELEPRELUCRARE“ au uşurat accesul la date şi informaţii, practic, din orice loc şi în orice moment. La aceasta se poate adăuga creşterea vitezei de transmisie a datelor la limita vitezei luminii, prin utilizarea laserelor şi a tehnicii spaţiale.

Automatizarea procesului de introducere, înmagazinare şi prelucrare a datelor, folosirea calculatorului electronic ca instrument de prelucrare produc un impact serios al omului în tehnologia modernă de prelucrare a informaţiilor, fenomen care se caracterizează prin :

— creşterea capacităţii de inmagazinare a datelor ;
— concentrarea într-un singur loc a unui volum mare de date ;
— descentralizarea procesului de introducere, regăsire şi valorificare a datelor ;
— viteză foarte mare de prelucrare a datelor ;
— grad ridicat de tehnicitate a procesului de prelucrare ;
— necesitatea asigurării unor condiţii speciale de lucru.

Aceste trăsături ale fenomenului au influenţă nemijlocită asupra stărilor de pericol la care sînt expuse datele.

Noţiunea de pericol, în sensul general al protecţiei şi securităţii datelor, are în vedere cauzele care pot genera alterarea, modificarea, distrugerea fizică, pierderea, sustragerea sau alte asemenea acţiuni sau inacţiuni, care au ca efect deteriorarea calităţii informaţiei. Pericolul poate apărea în orice coordonată de timp şi spaţiu a procesului de culegere, codificare, transmitere, inmagazinare sau prelucrare a informaţiilor. În acest context, cazuistica prelucrării automate evidenţiază, în principal, **următoarele categorii de pericole :**

a) calamităţi naturale (inundaţii, furtuni, alunecări de teren, cutremure etc.), precum şi unele fenomene sau fapte cu efect distructiv (incendii, explozii, spargeri de conducte etc.) ;

b) defecţiuni tehnice în funcţionarea echipamentelor de calcul, a dispozitivelor periferice şi a instalaţiilor anexă (climatizare, panou de distribuire a energiei electrice, grupuri motor-generator etc.). În aceeaşi categorie intră şi întreruperea alimentării cu energie electrică, scăderea tensiunii sau frecvenţei, întreruperea alimentării cu apă a instalaţiilor de climatizare şi altele ;

c) deranjamente în funcţionarea liniilor de telecomunicaţii şi a reţelei de teleprelucrare. Liniile de telecomunicaţii sînt vulnerabile atît din punct de vedere al perturbaţiilor ce se pot produce în sisteme, cît şi al scurgerii de informaţii, intenţionate sau neintenţionate ;

d) greşeli ale personalului tehnic care manipulează dispozitivele de calcul şi suporţii tehnici de informaţii, în mod deosebit benzi şi discuri magnetice. De asemenea, un pericol potenţial îl reprezintă nerespectarea condiţiilor de depozitare şi întreţinere a suporţilor magnetici ;

e) erori ale operatorilor umani în procesul de culegere, codificare şi transpunere a datelor pe suporţi tehnici. Aceste erori se manifestă, de regulă, sub forma unor perturbaţii ale calităţii datelor ;

f) anomalii în funcţionarea sistemelor de operare, a pachetelor de programe şi a programelor de aplicaţie. Cunoscută sub denumirea de „ANOMALII SOFTWARE", această categorie de pericole este determinată, de regulă, de erori în algoritmii matematici sau informatici folosiţi, precum şi în transpunerea logicii acestora în instrucţiuni de program ;

g) perturbaţii în funcţionarea echipamentelor sau alterarea datelor ca urmare a existenţei unor radiaţii electromagnetice de foarte mare intensitate (emiţătoare radio şi de televiziune) sau cîmpuri magnetice puternice (ex. dispozitive de ridicare cu prindere magnetică) ;

h) acţiuni sau inacţiuni ale unor indivizi din rîndul personalului unităţilor de informatică sau din afara acestuia (români sau străini), care au ca efect pierderea sau sustragerea de date şi informaţii.

La o primă analiză a stărilor de pericol enumerate mai sus, din punct de vedere al protecţiei şi securităţii datelor se constată existenţa atît a unor **cauze întîmplătoare ori intenţionate,** care pot provoca distrugerea fizică sau alterarea datelor şi informaţiilor, cît şi a unor **canale potenţiale** de scurgere a acestora. În ceea ce priveşte scurgerea de informaţii, reţinem faptul că aceasta poate avea loc din interiorul sistemului (unităţi de informatică) — prin accesul întîmplător sau intenţionat al unui utilizator la informaţiile altui utilizator — sau în afara acestuia, prin accesul neautorizat al unor persoane (români sau străini) la informaţii. Accesul neautorizat poate avea ca scop nu numai obţinerea în mod fraudulos de date şi informaţii, ci şi distrugerea sau alterarea premeditată a acestora.

Cauzele care pot provoca distrugerea fizică sau alterarea datelor şi informaţiilor îmbracă atît **aspecte obiective,** cît şi **aspecte subiective.** Indiferent însă de nuanţă, datorită caracterului concret al efectelor ce le produc, pericolele de acest gen pot fi cu mai multă uşurinţă cunoscute, evitate, stăpînite, iar consecinţele acestora pot fi diminuate la un nivel acceptabil. Diminuarea consecinţelor se referă, în principal, la reducerea numărului de erori ale operatorilor umani în procesul de culegere, codificare şi transpunere a datelor pe suporţi tehnici, precum şi la unele perturbaţii sau anomalii în prelucrare.

Stabilirea gradului de obiectivitate a cauzelor ce pot provoca distrugerea fizică şi alterarea datelor prezintă o importanţă deosebită. Protecţia muncii în centre de calcul a scos în evidenţă faptul că o mare parte din cauzele care îmbracă aspecte subiective sînt **încălcări ale normelor tehnice de lucru sau ale măsurilor de protecţie** deja adoptate.

Deşi exprimată laconic, sustragerea de date şi informaţii reprezintă unul din principalele pericole la care sînt expuse datele ce se prelucrează automat. Aspectele teoretice şi practice ale acestei probleme, precum şi întreaga gamă de consecinţe economice, sociale, militare sau politice sînt valabile şi se regăsesc şi în ceea ce priveşte prelucrarea automată a datelor. Mai mult decît atît, pornind de la caracteristicele înmagazinării datelor la calculator — prezentate mai sus — se poate afirma că există o creştere a consecinţelor sustragerii de informaţii şi o diversificare a metodelor şi mijloacelor folosite, unele dintre ele de mare rafinament tehnic.

În procesul de culegere, codificare, transpunere, transmitere, înmagazinare şi prelucrare automată a datelor pot exista diferite **canale de scurgere a informaţiilor** sau care pot favoriza **folosirea neautorizată** a acestora. Alături de aşa-numitele canale „tradiţionale" de scurgere a informaţiilor care pot fi prezente într-o formă sau alta şi în prelucrarea automată a datelor, în acest domeniu se regăsesc şi alte canale de scurgere care poartă amprenta specifică mijloacelor de prelucrare a datelor utilizate. Literatura de specialitate, practica muncii în acest domeniu, experienţa şi fantezia lucrătorilor cu atribuţii în domeniul protecţiei şi securităţii datelor ce se prelucrează automat au scos în evidenţă o multitudine de posibilităţi în vederea sustragerii de date şi informaţii. Printre *canalele posibile de scurgere a informaţiilor* pot fi enumerate :

◆ Studierea (observarea) de către personalul de specialitate a modului de desfăşurare a procesului de culegere, codificare, pregătire şi prelucrare a datelor, în scopul obţinerii şi folosirii unor informaţii ce prezintă caracter secret. În primele etape ale procesului de prelucrare automată a datelor, informaţiile ce se pot obţine sînt disparate şi au în general un caracter mai puţin secret. Informaţiile cele mai complete se regăsesc în etapa obţinerii situaţiilor finale, ca urmare a prelucrării datelor pe calculator.

◆ Sustragerea sau înlocuirea din biblioteca de memorii externe (bandotecă), sala calculatorului sau pe timpul transportului a suporților tehnici de informații compatibili cu sistemele de calcul (benzi sau discuri magnetice, role de hîrtie perforată, cartele perforate sau coli de hîrtie utilizate la consolă, imprimantă sau mașini de scris etc.). În general sînt căutate datele și informațiile aflate pe suporți tehnici ce pot fi ușor interpretate de om.

◆ Culegerea și sustragerea deșeurilor (hîrtie de imprimantă, bandă de hîrtie perforată, cartele perforate și altele) rezultate din procesul de pregătire a datelor care conțin informații secrete. Și în această situație datele sînt în general disparate, iar caracterul secret al acestora este dependent de specificul fiecărui sistem informatic în parte.

◆ Obținerea de către personalul de specialitate care are acces în aria de calcul sau de către unii utilizatori, prin eludarea măsurilor de protecție și securitate a datelor adoptate, de informații secrete aflate în curs de prelucrare. Realizarea acestui lucru presupune o bună cunoaștere a măsurilor de protecție și securitate a datelor existente și, de regulă, se manifestă pe fondul unor fisuri ce apar în aceste măsuri.

◆ Folosirea unor dispozitive tehnice de ascultare, fotografiere, observare, interceptare etc. a discuțiilor ce se poartă pe marginea sistemelor informatice sau a documentelor ce se manipulează în sistem. Practica muncii a demonstrat că ingeniozitatea înmagazinată în producerea unor asemenea dispozitive este nelimitată.

◆ Interceptarea și interpretarea radiațiilor electromagnetice, optice, calorice, acustice etc., ce pot fi produse de echipamentele de calcul, dispozitivele de transmisiuni, linii de comunicație și terminale. Utilizarea unor asemenea metode presupune un înalt grad de tehnicitate și specializare, o cunoaștere profundă a intimității echipamentelor și a sistemelor informatice.

◆ Modificarea premeditată de către personalul de specialitate (analiști, programatori, operatori etc.) a unor programe sau proceduri, în scopul obținerii de informații secrete sau a unor copii după fișierele prelucrate sau lucrările executate.

Din enumerarea stărilor de pericol la care sînt expuse datele și informațiile ce se prelucrează automat, precum și a canalelor posibile de scurgere a informațiilor, se desprinde concluzia că, pentru asigurarea protecției și securității datelor într-un sistem informatic, este necesar să se adopte într-o concepție unitară **un ansamblu complex de măsuri tehnice, organizatorice, administrative, normative și educative.** Sarcina stabilirii și respectării stricte a acestor măsuri revine conducătorilor unităților cuprinse într-un sistem informatic, personalului de specialitate (analiști, proiectanți, programatori) care elaborează sisteme informatice, cadrelor și oficiilor de calcul, precum și utilizatorilor sistemelor informatice.

Obiectivul principal (imediat și direct) al măsurilor de protecție și securitate a datelor este de a preveni și elimina posibilitatea de manifestare a cauzelor ce pot duce la distrugerea fizică, alterarea sau modificarea informațiilor, de a închide canalele de scurgere a acestora sau de a interzice accesul neautorizat la date. De asemenea, măsurile adoptate trebuie să asigure un control permanent asupra cadrelor angrenate

în sistem și o supraveghere discretă și continuă a funcționării echipamentelor de calcul, terminalelor și liniilor de telecomunicație, în scopul descoperirii și înlăturării tuturor încercărilor de folosire neautorizată a resurselor și informațiilor din sistem.

Pentru atingerea acestui obiectiv, în adoptarea măsurilor de protecție și securitate a datelor trebuie să se pornească de la cunoașterea temeinică și profundă a particularităților prelucrării automate a datelor, a caracterului datelor ce se vehiculează în sistem, a domeniului de muncă pentru care s-a elaborat sistemul informatic și, nu în ultimul rînd, a tehnicii de calcul utilizate și a suportului de programe disponibil. Această cunoaștere se efectuează în timpul analizei generale și de detaliu ca etape ale procesului de elaborare a sistemelor informatice și se completează permanent pe parcursul proiectării, programării și implementării componentelor de sistem.

Măsurile de protecție și securitate a datelor trebuie să fie complete și eficiente, să ofere garanția unei funcționări în deplină siguranță a sistemului informatic, să aibă caracter preventiv și să fie capabile să sesizeze orice încercare de eludare a lor.

Caracterul interdisciplinar al măsurilor de protecție și securitate a datelor ce se prelucrează automat fac ca acestea să îmbrace o multitudine de forme, care tind să fie din ce în ce mai complexe. Teoria și practica muncii în acest domeniu au identificat și scos în evidență cîteva categorii de măsuri de protecție și securitate a datelor care sînt dezvoltate în funcție de nivelul de securitate ce trebuie atins și posibilitățile concrete de realizare a acestuia. Literatura de specialitate este destul de bogată în clasificări și enumerări de **măsuri de protecție și securitate a datelor:**

● **Măsurile normative** constau, de regulă, în elaborarea și punerea în aplicare de acte normative (legi, decrete, instrucțiuni, ordine) menite să asigure un cadru juridic adecvat, o bază legală întregii activități de protecție și securitate a datelor ce se prelucrează automat. În țara noastră, cadrul legal privind apărarea secretului de stat este dat de Legea nr. 23/1971 și H.C.M. nr. 19/1972. Deși aceste acte normative nu fac referiri concrete la protecția și securitatea datelor ce se prelucrează automat, ele constituie un fundament temeinic al principiilor, regulilor și responsabilităților ce trebuie să guverneze domeniul respectiv.

Pentru aplicarea unitară în unitățile de informatică a prevederilor Legii nr. 23/1971 și H.C.M. nr. 19/1972, unele ministere (printre care se numără Ministerul de Interne și Ministerul Apărării Naționale), organe centrale și instituții care au în subordine unități de informatică și-au elaborat norme proprii (ordine, instrucțiuni, îndrumare, metodologii, planuri de măsuri etc.) cu privire la protecția și securitatea datelor prelucrate automat. Acestea stabilesc reguli referitoare la lucru cu suporții tehnici, culegerea și prelucrarea datelor, accesul în arii de calcul și bibliotecile de memorii externe, parole și procedeuri de acces la date prin terminale etc.

● **Măsurile administrative** vizează probleme privind selecționarea, încadrarea și verificarea personalului ce își desfășoară activitatea în unitățile de informatică. Acestea sînt diferite de la instituție la instituție și sînt puternic marcate de specificul unității și caracterul datelor și informațiilor ce se prelucrează automat. Din ce în ce mai mult se pune problema existenței într-o unitate de informatică a unui organism cu responsabilități directe în domeniul protecției și securității datelor.

● **Măsurile organizatorice** se referă în principal la limitarea strictă a accesului la datele și informațiile ce se prelucrează automat, la reducerea circulației documentelor în cadrul sistemelor informatice, la dispunerea încăperilor în care se produc, prelucrează și stochează datele ce prezintă caracter secret, precum și la dotarea acestora din urmă cu uși blindate, gratii, fișete, seife etc. Un loc important în cadrul acestor măsuri revine normelor referitoare la transportul documentelor. De regulă, toate măsurile organizatorice își regăsesc reflectarea în instrucțiuni tehnice de lucru, în metodologii de utilizare a sistemelor informatice și în fluxul tehnologic de prelucrare automată.

● **Măsurile tehnice** de asigurare a protecției și securității datelor ocupă o pondere însemnată în ansamblul activității de prelucrare automată a datelor și nu pot lipsi din nici un proiect sau lucrare. Funcționarea calculatoarelor electronice din generația actuală și din cea a viitorului apropiat este dramatic influențată de existența, inexistența, fiabilitatea și eficiența scăzută a unor instalații sau dispozitive auxiliare destinate acestui scop. Astfel, sălile de calcul (uneori și cele de pregătire a datelor) trebuie dotate cu instalații de climatizare, panouri automate de distribuție a energiei electrice, generatoare de curent, stabilizatoare de frecvență, sesizoare de incendiu, instalații de stingere a incendiilor și altele. Toate acestea au drept scop asigurarea condițiilor tehnice de funcționare a echipamentelor de calcul, diminuarea efectelor alterării datelor ca urmare a unor anomalii în funcționarea lor și, nu mai puțin important, protecția muncii operatorilor. Din ce în ce mai mult sistemele moderne de calcul sînt prevăzute din construcție cu dispozitive proprii de recuperare a erorilor sau de reluare a lucrului de la momentul întreruperii în situația unor căderi ale sistemului (întreruperi neprevăzute). În categoria măsurilor tehnice sînt înglobate, de cele mai multe ori, și dispozitivele de sesizare și control ale accesului în diferite încăperi (centrale de alarmare, televiziune cu circuit închis, zăvoare cu cifru, sesizoare de prezență etc.) care completează, de altfel, gama măsurilor organizatorice.

● **Măsurile informatice,** alături de cele tehnice, se regăsesc cel mai frecvent în tot ceea ce se întreprinde pentru protecția și securitatea datelor prelucrate automat. De la măsurile standard (protecția fișierelor) și pînă la cele mai rafinate soluții, cazuistica elaborării sistemelor informatice cunoaște o varietate și o complexitate de idei fără precedent. Astfel, sînt luate măsuri de codificare a datelor, criptare și decriptare a transmisiilor de date, de îngrădire a accesului la date și informații a persoanelor neautorizate, de structurare pe nivele de acces a informațiilor, de evidențiere a activităților de prelucrare automată a datelor, de curățire, de autodistrugere etc. În cadrul măsurilor informatice, o importanță deosebită este acordată protecției și securității datelor din sistemele de teleprelucrare, deoarece aceste sisteme prezintă unele particularități ce justifică atenția specialiștilor în domeniul respectiv.

Adoptarea măsurilor informatice este obligatorie în toate lucrările de prelucrare automată a datelor. Ele trebuie să constituie cerințe pe care utilizatorii sistemelor informatice au obligația de a le pretinde proiectanților acestor sisteme. De altfel, întreg procesul de elaborare a sistemelor informatice, de la analiză generală pînă la implementare, trebuie să conțină capitole distincte care să se refere la aceste aspecte. Și în acest domeniu, furnizorii de echipamente de calcul, sisteme de operare și pachete de programe pun la dispoziția utilizatorilor instrumente și tehnici cu ajutorul cărora se pot implementa măsuri de protecție și securitate a datelor prin programe.

● **Măsurile educaționale** sînt cele care vizează instruirea și pregătirea cadrelor ce își desfășoară activitatea în unități de informatică sau sînt utilizatori ai sistemelor informatice. Alături de pregătirea contrainformativă generală și de cunoaștere a măsurilor de protecție și securitate a datelor, pregătirea de specialitate în informatică este necesar să ocupe un loc important în cadrul acestor măsuri.

★

Alegerea măsurilor de protecție și securitate a datelor ce se prelucrează automat este un act de responsabilitate și de aceea el trebuie exercitat pe baza unei cunoașteri profunde a domeniului în care s-a introdus prelucrarea automată a datelor, precum și a tehnicilor și metodelor de protecție și securitate disponibile. Nu se pot da rețete cu privire la măsurile ce trebuie adoptate într-un caz sau altul, dar se recomandă să existe un raport corespunzător între complexitatea sistemelor de protecție, resursele consumate de acestea și caracterul datelor.

Stabilirea și aplicarea în practică, într-o concepție unitară, a ansamblului de măsuri de protecție și securitate a informațiilor constituie o obligație atît a proiectanților de sisteme informatice, cît și a utilizatorilor acestora. De asemenea, conducătorilor unităților de informatică le revine întreaga responsabilitate a protejării datelor pe întreg parcursul procesului de prelucrare automată.

Lt. colonel **Maria NICOLAE**
Maior **Tiberiu POPA**

UNELE PARTICULARITĂŢI ALE URMĂRIRII PENALE ÎN CAZUL INFRACŢIUNILOR DE COMPETENŢA ORGANELOR DE CERCETARE ALE SECURITĂŢII SĂVÎRŞITE DE STRĂINI

Legea noastră procesuală penală nu cuprinde o procedură specială de urmărire şi judecată a infracţiunilor săvîrşite de străini *) şi nici dispoziţii derogatorii referitoare la efectuarea urmăririi penale pentru infracţiunile date în competenţa organelor de cercetare ale securităţii. Aplicarea regulilor generale privitoare la urmărirea penală, în materia infracţiunilor date în competenţa organelor de cercetare ale securităţii, săvîrşite de străini, este justificată de faptul că, în ţara noastră, străinii au — în condiţiile legii — drepturile fundamentale ale cetăţenilor români (cu excepţia celor politice), drepturile civile ale acestora, precum şi orice alte drepturi recunoscute prin lege sau prin acorduri internaţionale la care R. S. România este parte.

În condiţiile acestei reglementări, străinii care sînt învinuiţi sau inculpaţi în cadrul procesului penal român, pentru infracţiuni date în competenţa organelor de securitate, au, în principiu, aceleaşi drepturi şi obligaţii cu cetăţenii români care se află într-o situaţie similară.

Cu toate acestea, avînd în vedere periculozitatea socială a infracţiunilor date în competenţa organelor de cercetare ale securităţii, implicaţiile ce ar putea surveni în relaţiile R. S. România cu alte state, precum şi o serie de obligaţii asumate de ţara noastră prin tratate şi convenţii internaţionale, prin ordine şi instrucţiuni ale conducerii ministerului şi Departamentului Securităţii Statului s-au instituit unele reguli specifice de cercetare penală a străinilor de către organele de securitate. Aceste reguli urmăresc atît exercitarea unui control mai riguros asupra activităţii de urmărire penală desfăşurate în asemenea cauze, cît şi coordonarea unitară a realizării sarcinilor specifice ce revin diverselor unităţi şi compartimente de securitate.

Ansamblul reglementărilor interne referitoare la cercetarea penală de securitate a străinilor determină unele particularităţi ale acestei activităţi, care trebuie cunoscute şi aplicate cu rigurozitate în munca organelor de cercetare ale securităţii.

*) *Sînt străini, în sensul art. 2 din Legea nr. 25/1969, persoanele care nu au cetăţenia română, fie că au o cetăţenie străină, fie că nu au nici o cetăţenie.*

Prevederile din ordinele şi instrucţiunile cu caracter intern sînt aplicabile tuturor străinilor care au săvîrşit infracţiuni de competenţa organelor de cercetare ale securităţii şi care nu se bucură de imunitate de jurisdicţie penală, indiferent de natura infracţiunii comise şi chiar dacă în cauză există şi alţi participanţi care au cetăţenie română.

▲ Cu privire la începerea urmăririi penale

Potrivit dispoziţiilor art. 4 alin. 1 din Ordinul ministrului de interne nr. D/00115/1979, începerea urmăririi penale pentru infracţiunile date în competenţa organelor de cercetare ale securităţii — inclusiv cînd acestea au fost săvîrşite de străini — se poate dispune numai după obţinerea aprobării ministrului de interne sau ministrului secretar de stat şi şef al Departamentului Securităţii Statului.

Această aprobare este necesară şi pentru cercetarea în stare de libertate a străinilor şi se dă, în toate cazurile, la propunerea adjuncţilor ministrului sau a secretarilor de stat care asigură coordonarea unităţilor ce au în lucru cazurile în care sînt implicaţi străinii respectivi (art. 24 alin. 1 din Ordinul ministrului de interne nr. 00120/1979).

În cazul infracţiunilor contra securităţii statului român săvîrşite în afara teritoriului ţării de către un cetăţean străin sau o persoană fără cetăţenie care nu domiciliază în R. S. România, aprobarea pentru începerea urmăririi penale poate fi solicitată numai după obţinerea autorizării prealabile a procurorului general, necesară potrivit prevederilor art. 5 din Codul penal.

Propunerile de începere a urmăririi penale împotriva străinilor se prezintă de Direcţia a VI-a cercetări penale. Dacă securităţile judeţene consideră necesară luarea unei asemenea măsuri, se înaintează propunerile la Direcţia a VI-a, în vederea avizării şi supunerii lor aprobării.

În cazul infracţiunilor flagrante *) săvîrşite de străini, pentru care legea prevede o pedeapsă cu închisoarea mai mare de 5 ani, precum şi în cazul infracţiunii de trecere frauduloasă a frontierei — cînd fapta a fost comisă de două sau mai multe persoane împreună, prin folosirea de arme, materiale explozive, radioactive sau substanţe toxice — începerea urmăririi penale se poate dispune fără aprobarea menţionată, cu obligaţia de a se raporta de îndată atît ministrului secretar de stat şi şef al Departamentului Securităţii Statului, cît şi ministrului de interne.

Imediat după începerea urmăririi penale împotriva unui străin, organul de cercetare al securităţii care instrumentează cauza trebuie să comunice măsura respectivă Direcţiei pentru paşapoarte, evidenţa străinilor şi controlul trecerii frontierei. Comunicarea se face indiferent dacă străinul are domiciliul în R. S. România ori este venit temporar în ţara noastră şi trebuie să cuprindă : numele şi prenumele străinului,

*) *Este flagrantă infracţiunea descoperită în momentul săvîrşirii sau imediat după săvîrşire. Este, de asemenea, considerată flagrantă şi infracţiunea al cărei făptuitor, imediat după săvîrşire, este urmărit de persoana vătămată, de strigătul public ori este surprins aproape de locul comiterii infracţiunii cu arme, instrumente sau orice alte obiecte de natură a-l presupune participant la infracţiune (art. 465 c. pr. penală).*

cetățenia, data și locul nașterii, domiciliul sau reședința, felul și numărul pașaportului, data intrării în țară și scopul ,organul care efectuează urmărirea penală și infracțiunea comisă.

Despre începerea urmăririi penale în astfel de cazuri se comunică de îndată și procuraturii militare care supraveghează activitatea organului de cercetare penală al securității ce a dispus măsura.

Organele de securitate nu pot reține pașapoartele sau alte documente de trecere a frontierei de stat aparținînd străinilor care sînt cercetați și trimiși în judecată în stare de libertate.

În vederea prevenirii ieșirii din țară a străinilor cercetați în stare de libertate pentru infracțiuni de competența organelor de cercetare ale securității, se comunică telefonic Direcției pentru pașapoarte, evidența străinilor și controlul trecerii frontierei, pentru a nu li se permite ieșirea din R. S. România. Raportul se aprobă de șeful Direcției a VI-a, inspectorul șef sau șeful securității județene și trebuie să cuprindă datele ce sînt comunicate la începerea urmăririi penale, precum și măsurile ce se cer a fi luate în cazul prezentării străinului la punctul de frontieră.

Cînd au încetat temeiurile care au impus restricția ieșirii din țară a străinului, cu aprobarea acelorași organe, se comunică telefonic la Direcția pentru pașapoarte, evidența străinilor și controlul trecerii frontierei ridicarea restricției menționîndu-se : numărul și data comunicării anterioare, numele și prenumele străinului și motivele încetării restricției (scoaterea de sub urmărire penală, încetarea urmăririi penale, încetarea procesului penal, achitarea, arestarea preventivă ori în vederea executării pedepsei, depunerea cauțiunii etc.).

Dacă străinul venit temporar în R. S. România este cercetat în stare de libertate de organele de securitate și nu are mijloace de existență, organul de cercetare al securității îi va asigura cazarea, hrana și transportul. În toate cazurile, Direcția pentru pașapoarte, evidența străinilor și controlul trecerii frontierei va face demersuri pe lîngă misiunile diplomatice respective, pentru a obține sumele necesare cheltuielilor ori recuperarea acestora, cînd nu au putut fi obținute anterior luării măsurilor (art. 55 din Instrucțiunile nr. 20/1971, pentru aplicarea Legii nr. 25/1969).

▲ Cu privire la reținerea și arestarea preventivă a străinilor

Reținerea și propunerile de arestare preventivă a străinilor care au săvîrșit infracțiuni de competența organelor de cercetare ale securității sînt condiționate de aprobarea prealabilă a ministrului de interne sau ministrului secretar de stat și șef al Departamentului Securității Statului, cu excepția reținerii în cazul infracțiunilor flagrante pentru care legea prevede o pedeapsă cu închisoarea mai mare de 5 ani și al infracțiunii de trecere frauduloasă a frontierei, săvîrșite în condițiile menționate. În acest ultim caz, se raportează de îndată, telefonic, ministrului secretar de stat și șef al Departamentului Securității Statului și ministrului de interne. Aprobările de reținere și arestare preventivă a străinilor se dau la propunerea adjuncților ministrului sau a secretarilor de stat care asigură coordonarea unităților ce au în lucru cazurile cu străinii respectivi.

Propunerile de arestare preventivă a învinuiților sau inculpaților străini, de punere în libertate sau de trimitere în judecată a acestora se analizează, anterior supunerii lor spre aprobare, de o comisie constituită din șeful Direcției a VI-a cercetări penale, șeful unității centrale de profil și șefii serviciilor care coordonează activitatea de cercetare penală și de urmărire informativă în cazurile respective.

Aprobarea pentru reținerea străinilor în puntctele de control pentru trecerea frontierei de stat române poate fi solicitată numai dacă această măsură nu poate fi adusă la îndeplinire în alt loc.

În cazul infracțiunilor flagrante constatate de cadre din punctele de control pentru trecerea frontierei, reținerea străinilor se dispune de șefii acestora, care au obligația de a raporta imediat și Direcției pentru pașapoarte, evidența străinilor și controlul trecerii frontierei.

Cînd un organ teritorial de securitate consideră că este necesară reținerea sau arestarea preventivă a unui străin care a săvîrșit infracțiuni de competența organelor de securitate solicită aprobarea prevăzută de ordinele în vigoare prin intermediul Direcției a VI-a cercetări penale.

În cazul infracțiunilor flagrante, organul de cercetare penală al securității care a dispus reținerea străinului are obligația de a raporta imediat și Direcției a VI-a.

Despre reținerea sau arestarea preventivă a străinilor de organele de cercetare penală ale securității se comunică de îndată și Direcției pentru pașapoarte, evidența străinilor și controlul trecerii frontierei, iar în caz de reținere, și organelor de procuratură.

Dacă există indicii temeinice că anumite persoane, inclusiv străini, folosesc documente false pentru trecerea frontierei de stat ori sînt complici la trecerea frauduloasă a frontierei, șefii punctelor pentru controlul trecerii frontierei pot reține aceste persoane cu aprobările și obligațiile menționate, pînă la clarificarea situației lor, fără a să depăși 24 ore.

Întrucît dintr-o serie de convenții consulare încheiate între R. S. România și alte state rezultă obligația autorităților românești de a informa, în anumite termene, oficiul consular al statului al cărui cetățean este străinul reținut sau arestat, despre privarea de libertate a acestuia organul de cercetare penală al securității care a luat una din aceste măsuri trebuie să verifice o asemenea convenție și, în caz afirmativ, să studieze conținutul acesteia.

Așa, de exemplu, art. 30 paragraful 3 din Convenția consulară între Republica Socialistă România și Republica Socialistă Federativă Iugoslavia, ratificată prin Decretul nr. 165/1974, prevede că : „Autoritățile competente ale statului de reședință vor informa, fără întîrziere și în orice caz în termen de 5 zile, oficiul consular al statului trimițător cînd în circumscripția sa consulară un cetățean al acestui stat a fost arestat sau supus oricărei alte măsuri de limitare sau privare a libertății personale“ *.

---

*\) *Această obligație de informare rezultă și din alte convenții consulare încheiate de țara noastră cu alte state (Republica Algeriană Democratică și Populară, Republica Cipru, Republica Irak, Republica Populară Polonă, Republica Arabă Siriană etc.).*

În conformitate cu prevederile art. 46 din Instrucţiunile nr. 20 din 1971, privind aplicarea Legii nr. 25/1969, Direcţia pentru paşapoarte, evidenţa străinilor şi controlul trecerii frontierei, la cerere sau dacă această obligaţie rezultă din convenţiile consulare la care România este parte, informează misiunile diplomatice ale statelor cărora aparţin străinii despre punerea în mişcare a acţiunii penale, arestarea preventivă, condamnarea sau expulzarea, precum şi despre introducerea acţiunii civile împotriva acestora. Din această dispoziţie rezultă că obligaţia de informare a oficiului consular al statului trimiţător despre arestarea preventivă a unui cetăţean al acelui stat revine tot Direcţiei pentru paşapoarte, evidenţa străinilor şi controlul trecerii frontierei, potrivit principiului că cine poate mai mult, poate şi mai puţin.

Art. 30 pct. 4 din Convenţia consulară cu R. S. F. Iugoslavia prevede că funcţionarul consular are dreptul să primească corespondenţă sau alte comunicări din partea cetăţeanului statului trimiţător, arestat sau supus oricărei alte măsuri de limitare sau privare a libertăţii personale, să comunice cu el şi să îl viziteze. Exercitarea acestui drept nu poate fi amînată de autorităţile statului de reşedinţă după îndeplinirea termenului de 4 zile de la data informării prevăzute la pct. 3 al aceluiaşi articol **).

Avînd în vedere că, în conformitate cu art. 4, lit. B, pct. 7 din Ordinul ministrului de interne nr. 0685/1975, furnizarea de date referitoare la stadiul cercetărilor penale în care sînt implicaţi străini, precum şi vizitarea străinilor reţinuţi sau arestaţi preventiv se aprobă de adjuncţii ministrului şi secretarii de stat, considerăm că este necesară aprobarea prealabilă a organelor menţionate pentru realizarea efectivă a comunicării dintre străinul reţinut sau arestat şi funcţionarul consular, precum şi pentru vizitarea celui arestat.

Prin paragraful 7 al art. 30 din convenţia consulară sus-menţionată se prevede că autorităţile competente ale statului de reşedinţă vor informa pe cetăţeanul statului trimiţător arestat sau supus oricărei alte măsuri de limitare sau privare a libertăţii personale despre posibilitatea de comunicare pe care o are în conformitate cu articolul respectiv. Această obligaţie revine organului de cercetare penală al securităţii care a propus arestarea preventivă a străinului şi efectuează urmărirea penală în cauză.

Cererile, reclamaţiile şi sesizările adresate de cetăţenii străini arestaţi preventiv misiunilor diplomatice sau oficiilor consulare acreditate în R. S. România se înaintează Direcţiei a VI-a cercetări penale, pentru a fi trimise celor în drept.

În toate cazurile în care străinii sînt cercetaţi şi trimişi în judecată în stare de arest, paşapoartele acestora se păstrează la formaţiunea pentru paşapoarte şi evidenţa străinilor pe raza căreia îşi are sediul organul de cercetare penală al securităţii. În cazul punerii în libertate, fără ca urmărirea penală să înceteze, paşaportul se înmînează titularului, numai după ce s-a luat măsura de a nu i se permite ieşirea din ţară.

***) Dispoziţii asemănătoare sînt cuprinse şi în alte convenţii consulare.*

▲ Cu privire la soluţionarea cauzei penale

Propunerile de trimitere în judecată, scoatere de sub urmărire penală, încetare a urmăririi penale, clasare sau declinare a competenţei, în cazurile în care învinuiţii sau inculpaţii străini sînt cercetaţi în stare de libertate, se înaintează organelor de procuratură numai cu aprobarea ministrului secretar de stat şi şef al Departamentului Securităţii Statului.

De asemenea, propunerile de trimitere în judecată sau de punere în libertate (inclusiv ca urmare a scoaterii de sub urmărire penală sau a încetării urmăririi penale) a străinilor arestaţi, cercetaţi pentru infracţiuni date în competenţa organelor de securitate, se înaintează organelor de procuratură numai după obţinerea aprobării ministrului de interne sau ministrului secretar de stat şi şef al Departamentului Securităţii Statului. În vederea supunerii lor spre aprobare, aceste propuneri se analizează de o comisie formată din şefii menţionaţi.

Deşi din ordinele ministrului de interne nr. D/00115/1979 şi nr. 00120/1979 nu rezultă obligativitatea solicitării aprobării prealabile a ministrului de interne sau ministrului secretar de stat şi şef al Departamentului Securităţii Statului în cazul declinării competenţei, cu învinuiţii sau inculpaţii străini aflaţi în stare de arest, considerăm că şi în asemenea cazuri este necesară aprobarea menţionată. O asemenea soluţie se impune cu atît mai mult, cu cît, dacă cercetarea are loc cu învinuiţii sau inculpaţii în stare de libertate, situaţie evident mai uşoară pentru străinii respectivi, este totuşi necesară aprobarea prealabilă menţionată.

Soluţiile date în cursul urmăririi penale împotriva străinilor care au săvîrşit infracţiuni de competenţa organelor de securitate se comunică Direcţiei pentru paşapoarte, evidenţa străinilor şi controlul trecerii frontierei, de organele de cercetare penală care au instrumentat cauza, imediat după luarea măsurilor.

Dacă străinul este pus în libertate în urma unei soluţii de scoatere de sub urmărire penală sau de încetare a urmăririi penale, acesta este îndrumat să se prezinte la organele de paşapoarte, pentru primirea paşaportului. Înmînarea paşaportului este precedată de luarea măsurii de a nu se permite străinului ieşirea din ţară în toate cazurile în care acesta a fost obligat la plata cheltuielilor judiciare ori s-a dispus menţinerea măsurilor asiguratorii privind reparaţiile civile.

★

Există, desigur, şi alte particularităţi ale efectuării urmăririi penale în cauzele cu străini care au săvîrşit infracţiuni de competenţa organelor de securitate. Unele din acestea se referă la folosirea interpreţilor, ascultarea ca martori a unor străini în cauzele de acest gen, anumite situaţii în care străinii au diverse calităţi cu relevanţă juridică (cum ar fi, de exemplu, calitatea de funcţionar consular) etc.

De asemenea, există o serie de particularităţi de tactică şi metodică criminalistică, determinate, pe de o parte, de calitatea de străin a învinuitului sau inculpatului, iar pe de altă parte, de natura infracţiunii săvîrşite.

Maior **Alexandru OLARU**

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE JURIDICE!

Să se arate, motivat, încadrarea juridică a faptelor săvîrșite de fiecare persoană în cauza redată mai jos:

La începutul lunii august 1985, numitul P.I. a fost rugat de frații K.V. și K.D., care știau că este originar dintr-o comună din județul Caraș-Severin, să le găsească pe cineva care, în schimbul unei importante sume de bani în valută, să-i treacă fraudulos frontiera și să le asigure transportul pînă într-o țară occidentală, împreună cu încă 3 persoane.

P.I. le-a promis că va studia posibilitatea de a-i ajuta și că, în cîteva zile, le va putea preciza clar modalitatea în care o va face. In acest scop, P.I., care avea brevet de pilot, a luat legătura cu prietenul său, D.P. — pilot pe un avion utilitar — căruia i-a adus la cunoștință rugămintea ce-i fusese adresată de cei doi frați, propunîndu-i, totodată, ca în schimbul a 5.000 D.M. să-i faciliteze sustragerea avionului pe care-l pilota pentru a-l folosi în trecerea ilegală peste granită a celor 5 persoane. D.P. a fost de acord cu propunerea însă i-a precizat că, deși avionul rămîne zilnic fără pază între orele 12,00 și 15,00, cînd fără vreo aprobare paznicul B.T. merge la masă, nu poate fi pus în funcțiune, deoarece, după aducerea la sol, i se demontează un contactor. Atunci P.I. i-a cerut lui D.P. să-i facă o schiță exactă a contactorului, pe baza căreia a realizat această piesă într-un atelier al întreprinderii în care lucra. Probată, piesa executată s-a comportat ca cea originală.

După ce a fost sigur că poate sustrage și folosi avionul, P.I. a studiat posibilitățile de pătrundere ilegală în spațiul aerian iugoslav, făcîndu-și însemnări de orientare pe o hartă de navigație aeriană tip T.P.C., scara 1 : 500.000, care cuprindea întreg teritoriul țării, sustrasă de el cu 5 ani în urmă de la o unitate de aviație civilă.

Cînd toate pregătirile au fost făcute, P.I. a luat legătura cu cei doi frați cărora le-a expus modalitatea în care îi va scoate din țară, împreună cu celelalte 3 persoane, cerîndu-le și primind de la aceștia 5.000 D.M. pentru a-i da pilotului D.P., restul de 25.000 D.M. urmînd să-i fie înmînați la îmbarcarea în avion. Totodată, le-a precizat ca în ziua de 29 august, orele 13,00, să fie, împreună cu celelalte 3 persoane, la kilometrul 5 de pe șoseaua Telești — Peștișani, drum județean cu trafic rutier scăzut, unde va ateriza ca să-i îmbarce.

Conform înțelegerii, P.I. a dat lui D.P. cei 5.000 D.M., precizîndu-i cu această ocazie data și ora la care a fixat plecarea.

Potrivit planului, s-a prezentat la aerobaza utilitară Dăimac de pe raza comunei Telești, în ziua de 29 august, iar la puțin timp după plecarea paznicului, P.I. s-a urcat în avion, a introdus contactorul și a pus avionul în funcțiune, după care a decolat, aterizînd la locul stabilit. Aici, conform înțelegerii, îl așteptau K.V. cu soția K.M., K.D. cu soția K.N. și tatăl acesteia — O.P. După ce i-a îmbarcat și a primit suma în valută convenită, P.I. a decolat și, zburînd la mică înălțime pe văile rîurilor Bistrița și Cerna, a trecut ilegal frontiera în R.S.F. Iugoslavia. Aeronava infractoare, deși reperată și interceptată, nu a fost nimicită, deoarece avea persoane la bord. După ajungerea în Occident avionul a fost restituit statului român.

La data de 20 septembrie 1985 P.I., K.V. și K.D., avînd pașapoarte false pe numele de C.I., P.M. și, respectiv, V.V., au închiriat o aeronavă din Occident, cu care, după ce au obținut drept de survol în R.S.F. Iugoslavia, au aterizat pe aeroportul din Belgrad. Au lăsat avionul pe acest aeroport intrînd în R.S. România cu trenul, în scopul de a se îmbarca, cu alte două persoane aflate în țară, pe avionul agenției „TAROM", cursa Timișoara — București, pe care să-l deturneze în Occident.

Cei trei au luat legătura cu T.I. și C.G. din Timișoara, pe care voiau să-i scoată ilegal din țară, au cumpărat bilete pentru cursa de București și s-au prezentat toți cinci la aeroport.

La controlul documentelor au fost sesizate falsurile din pașapoartele celor trei, iar în bagajele lui P.I. au fost găsite un pistol și 10 cartușe. P.I., K.V., și K.D. au fost arestați, iar în cursul cercetărilor au recunoscut faptele săvîrșite, făcînd totodată declarații și cu privire la ceilalți făptuitori.

Colonel **George ADAM**
Căpitan **Ion CORNOIU**

AVIATIA CIVILA — VIZATĂ CONSTANT DE ORGANIZAŢII, GRUPĂRI ŞI ELEMENTE TERORISTE

Analiza cazuisticii fenomenului terorist pe plan internațional relevă faptul că aviația civilă, în mod deosebit aeronavele de pasageri și aeroporturile — inclusiv instalațiile de semnalizare și de securitate a zborurilor, precum și birourile agențiilor aeriene — *se află constant în atenția organizațiilor, grupărilor și elementelor teroriste.*

Deturnările de avioane și celelalte genuri de acțiuni îndreptate împotriva aviației civile *au devenit cele mai actuale forme sub care se manifestă terorismul internațional*, utilizate tot mai frecvent datorită implicațiilor grave, ecoului larg și situațiilor deosebite create pentru statele cărora le aparțin aeronavele deturnate și pasagerii-ostateci, precum și pentru cele unde avioanele respective aterizează.

Statisticile indică faptul că din cele 47 de acțiuni teroriste ce au avut loc, de exemplu, numai între 1 ianuarie și 10 august a.c. (în anul 1984, în aceeași perioadă s-au înregistrat doar 29), 12 reprezintă deturnări, 4 — tentative de deturnare aeronave, 2 — distrugeri de avioane (prin explozii), 15 — explozii în aeroporturi și în obiective adiacente acestora, iar 11 — alarme false privind prezența de mijloace explozive la bordul unor aeronave.

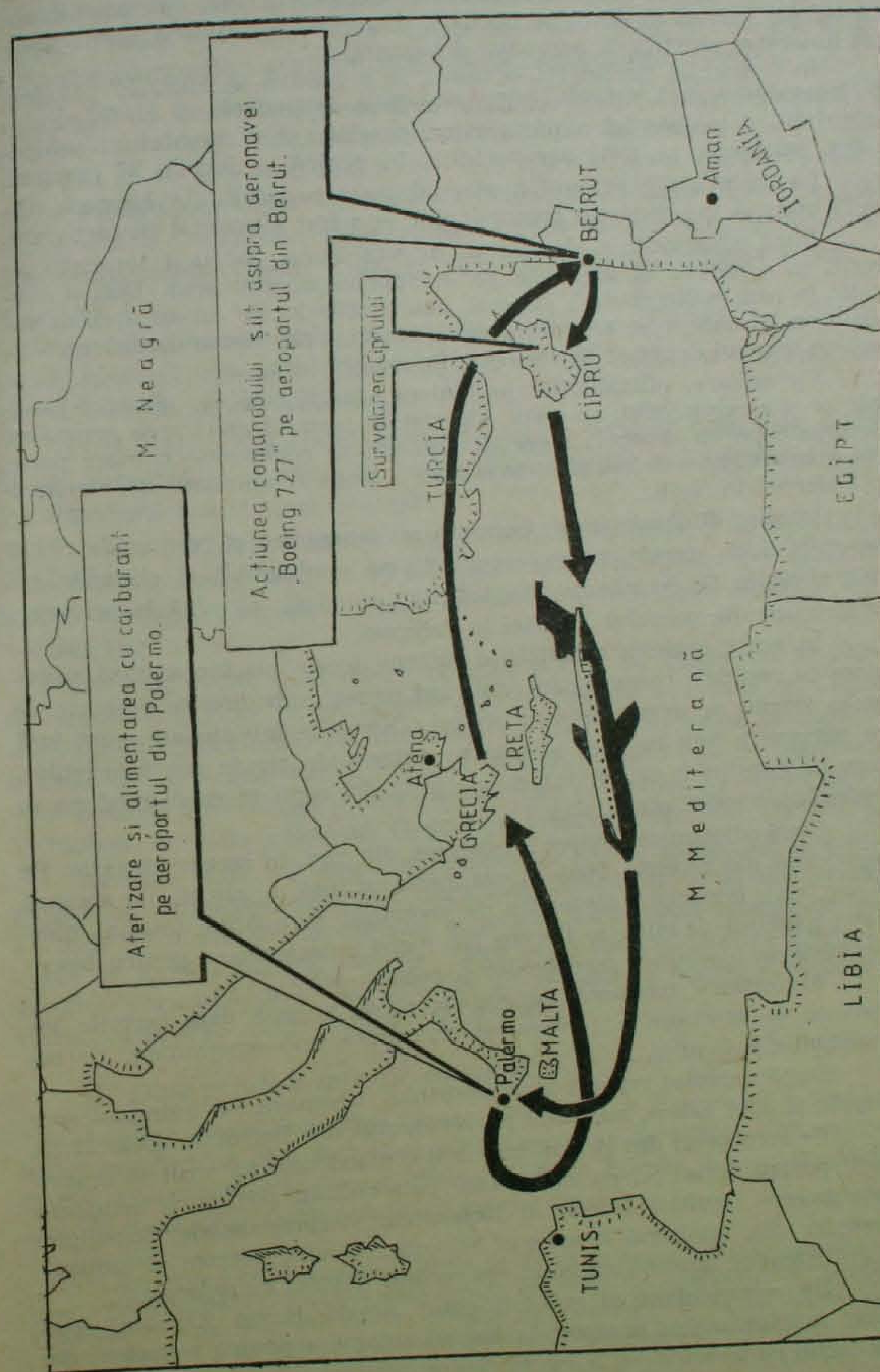
Evenimentele demonstrează că transporturile, îndeosebi cele aeriene, dar și feroviare, navale și rutiere, sînt tot mai frecvent vizate, ca urmare a naturii specifice a acestor obiective, precum și a efectului asupra opiniei publice.

Prin acțiunile împotriva aviației civile care au amplificat tensiunea social-politică din zona Orientului Mijlociu și au declanșat panică în rîndul comunității internaționale afectate de psihoza teroristă se află și deturnarea la 11 iunie a.c., de către un comando terorist alcătuit din 6 persoane, a aeronavei Boeing-727 aparținînd Companiei iordaniene „ALIA".

Deturnarea pune în evidență problemele dificile și complexe ce se creează în cazul săvîrșirii unor astfel de acțiuni. Iată filmul acesteia :

I. *Modul de desfășurare*

În ziua de 11 iunie a.c., orele 10,10, în timpul îmbarcării călătorilor în avionul Boeing-727 al Companiei „ALIA" ce urma să efectueze zborul pe ruta Beirut — Amman, au pătruns printre pasageri 6 per-

soane înarmate cu pistoale-mitralieră și explozivi, care, sub amenințare, au obligat pilotul să decoleze imediat. (În schema alăturată este prezentat itinerarul parcurs de aeronava deturnată).

În momentul declanșării acțiunii, în aeronavă se aflau 57 pasageri, 8 cadre ale organelor de specialitate iordaniene însărcinate cu asigurarea securității aeronavei și a pasagerilor, precum și 9 membri ai echipajului. Au rămas pe pista aeroportului, în panică și derută, 37 pasageri.

La orele 10,33, avionul a aterizat pe aeroportul din Larnaca (Cipru), unde — la solicitarea comandoului — a fost alimentat cu carburant.

După 52 minute a decolat în direcța Tunis, întrucît teroriștii au cerut ca aeronava să aterizeze pe aeroportul acestui oraș. Deși a survolat în mai multe rînduri Tunisul, autoritățile locale nu au aprobat solicitarea transmisă de membrii comandoului, prin comandantul aeronavei, ca avionul deturnat să aterizeze în această țară.

Ca urmare, oficialitățile iordaniene, îngrijorate de situația pasagerilor și a echipajului, au cerut Algeriei să permită aterizarea aeronavei deturnate pe un aeroport algerian. Întrucît se consumase o mare parte din combustibil, comandantul avionului a obținut aprobare de aterizare la Palermo, în Sicilia.

Imediat după aterizare, teroriștii au amenințat că vor ucide cîțiva pasageri dacă aprovizionarea aeronavei cu combustibil și alimente nu se încheie în 60 de minute. Au solicitat, totodată, să vină la aeroport, pentru discuții, consulul Tunisiei la Palermo.

În acest context, autoritățile italiene locale au încercat să negocieze cu membrii comandoului, amînînd mereu, sub diferite pretexte de ordin tehnic, aprovizionarea aeronavei. Discuțiile inițiate au eșuat însă ca urmare a fanatismului și poziției extrem de rigide ale teroriștilor, care au amenințat că vor arunca pe pistă doi copii în cazul cînd nu se realizează imediat acest lucru.

După alimentare, avionul a decolat, din nou, în aceeași direcție. Pe aeroportul din capitala Tunisiei era menținut însă pe poziții, de aproape 6 ore, un important dispozitiv de securitate și apărare (mașini blindate, trăgători de elită, la fiecare 100 metri autocamioane pentru blocarea pistelor, mașini ale pompierilor și salvări etc.).

Autoritățile tunisiene au respins și de această dată cererile insistente de aterizare a aeronavei, transmise, sub amenințare, de comandantul avionului.

După survolul repetat al aeroportului, aeronava s-a îndreptat spre Grecia și apoi Liban, aterizînd pe aeroportul din Beirut la orele 22,25.

Pe aeroportul din Beirut, membrii comandoului au cerut să ia contact, pentru tratative, cu mai multe personalități politice și religioase musulmane : muftiul (sunit) al Republicii, vicepreședintele Consiliului superior șiit, ministrul libanez al educației (sunit), precum și ambasadorul Iranului, amenințînd că în caz contrar avionul va redecola.

Un reprezentant al mișcării șiite „Amal“, Hasan Kabalan, demnitar religios, a fost acceptat la bordul avionului pentru negocieri, dar contactul cu teroriștii nu a dus la nici un rezultat.

În noaptea de 11 spre 12 iunie a.c., la orele 02,00, ministrul de interne libanez a aprobat alimentarea cu combustibil și hrană a avionului și a pasagerilor, așa cum solicitaseră membrii comandoului.

La orele 02,40 avionul a decolat spre Libia, lăsînd la sol 4 pasageri : o femeie de 65 ani și o familie alcătuită din 3 persoane.

Înainte de decolare, unul dintre teroriști a citit un comunicat adresat personalităților arabe care au participat la lucrările reuniunii extraordinare a Consiliului Ligii Arabe, cerînd ca secretarul general al acestei organizații, Chedli Klibi, să vină de la Beirut, în 12 ore, pentru negocieri *).

Aeronava deturnată a revenit pe aeroportul din Beirut la orele 04,20, după ce echipajul a solicitat, fără succes, obținerea dreptului de survol al spațiului aerian sirian.

După aterizare, membrii comandoului au fixat ca ultimatum orele 14,00, cerînd să li se aducă la aeroport un autobuz și în același loc să fie organizată o conferință de presă.

La orele 13,00 contactele între turnul de control al aeroportului și membrii grupului terorist au fost întrerupte, întrucît nu s-a ajuns la nici o înțelegere, teroriștii neformulîndu-și în mod clar obiectul revendicărilor.

La orele 13,50, unul dintre teroriști a citit un comunicat în care se reproșa națiunilor arabe tăcerea față de invazia israeliană în Liban și în timpul „măcelăririi palestinienilor la Amman, în Egipt, la Bagdad și în Libia“. Era condamnată, totodată, tăcerea arabilor față de „acțiunea unor anumiți conducători palestinieni care au participat, în august 1978, la răpirea de către colonelul Geddafi a imamului Moussa Sadr“ **).

La orele 14,00, membrii comandoului au permis pasagerilor și echipajului să părăsească aeronava, după care au coborît și ei din avion. La orele 14,05 s-a produs explozia aeronavei, care a fost însoțită de focurile de armă automată trase de către cei 6 teroriști asupra acesteia. Membrii comandoului au fost preluați de pe pistă la bordul unui autoturism cu care au dispărut, fără a fi identificați.

II. *Date privind autorii deturnării*

La scurt timp după deturnare, un anonim a revendicat telefonic acțiunea, afirmînd că a fost săvîrșită de persoane de religie șiită, aparținînd „Comandoului imamului Moussa Sadr — Forțele imamului „Ali“. Anonimul nu a făcut alte referiri la autorii acțiunii.

---

*) La Tunis s-au desfășurat, în zilele de 8 și 9 iunie a.c., lucrările unei reuniuni extraordinare a Consiliului Ligii Arabe, convocată la cererea O.E.P., pentru a analiza situația din taberele de refugiați palestinieni din sudul Beirutului.

**) Moussa Sadr este considerat liderul spiritual al comunității șiite libaneze și fondator al mișcării „Amal“.

Este cert însă faptul că autorii deturnării sînt libanezi, întrucît acțiunile anterioare organizate de „Comandoul imamului Moussa Sadr“ au fost săvîrșite de elemente extremiste libaneze, avînd ca mobil eliberarea lui Moussa Sadr.

A mai rezultat că teroriștii, care aveau asupra lor armament și explozivi, au fost aduși la bordul unui autoturism pînă aproape de avion de către o legătură a lor care cunoștea bine zona și modul de acces pe aeroport.

III. *Mobilul acțiunii*

Persoana anonimă care a revendicat deturnarea a solicitat, în schimbul eliberării pasagerilor-ostateci, plecarea palestinienilor din taberele aflate în Beirut și a denunțat „complicitatea“ care s-ar fi realizat între regele Hussein al Iordaniei și Yasser Arafat.

De asemenea, a cerut eliberarea imamului Moussa Sadr, conducătorul religios al celor 900.000 de musulmani șiiți din Liban ***).

De menționat că teroriștii care au săvîrșit deturnarea nu au făcut referiri concrete, cu excepția celor două comunicate, la mobilul acțiunii și scopul acesteia.

Este evident însă că acțiunea — comisă pe fondul conflictelor existente între milițiile șiite și forțele palestiniene aflate în Liban — a vizat în principal relațiile iordano-palestiniene.

IV. *Negocieri inițiate cu teroriștii*

Primele negocieri au fost inițiate de comandantul avionului deturnat, care spera ca membrii comandoului să renunțe la acțiune și să elibereze pasagerii ostatici. Curînd însă a constatat că „cei 6 sînt foarte minioși“ și practic orice convorbire cu aceștia era greoaie, datorită refuzului lor de a purta un dialog.

Au încercat, de asemenea, să discute cu teroriștii și autoritățile italiene, care, sub diferite motive, au prelungit timpul de alimentare a aeronavei de la 60 minute, cît solicitaseră membrii comandoului, la 2 ore și 17 minute.

***) Oficialitățile libiene pretind că imamul a plecat din Tripoli spre Roma la 31 august 1978 la bordul unei aeronave aparținînd Companiei „ALITALIA“. Autoritățile italiene afirmă însă că Moussa Sadr nu s-a aflat în avionul respectiv. În vederea obținerii eliberării lui, elemente teroriste din rîndul musulmanilor șiiți au deturnat 7 aeronave, „pentru a atrage atenția opiniei publice asupra cauzei lor“. Printre cele 7 avioane s-a aflat și avionul Companiei TAROM Boeing-707 YR-ABA, care era închiriat Companiei aeriene libiene. Acțiunea a avut loc la 22 iunie 1983 în timp ce aeronava efectua zborul pe ruta Atena — Tripoli și a fost săvîrșită de doi tineri libanezi, membri ai grupării șiite „Amal“. Aeronava Boenig-727 deturnată la 11 iunie a.c., este, astfel, al 8-lea avion obligat de musulmanii șiiți să părăsească ruta normală de zbor și primul distrus prin explozie.

Pentru a-i face mai conciliabili pe teroriști, autoritățile italiene au dat de înțeles că ar putea lua în considerare solicitările lor, dacă vor fi lăsați să părăsească aeronava copiii și femeile.

Teroriștii, care, de altfel, nu și-au precizat solicitările, nu s-au arătat dispuși să accepte discuțiile cu organele italiene.

Fără rezultat s-au încheiat și negocierile inițiate de membrii comandoului cu demnitarul religios șiit pe aeroportul din Beirut.

V. *Aspecte privind comportamentul teroriștilor*

Deși datele ce se dețin cu privire la atitudinea și comportamentul teroriștilor față de membrii echipajului și pasageri sînt sumare, analiza lor relevă următoarele concluzii :

● Doi dintre membrii comandoului au supravegheat activitatea, au ascultat și dirijat toate convorbirile și comunicările avute ori transmise de echipaj turnurilor de control ale aeroporturilor cu care au intrat în legătură.

Datorită acestei situații echipajul nu a putut informa permanent și corect autoritățile aeroporturilor cu privire la situația de la bordul aeronavei. Mai mult, în cîteva rînduri, a fost obligat să transmită date complet eronate, inclusiv cu privire la numărul de pasageri și cel al teroriștilor, pentru a crea confuzie și deruta organele de stat.

Folosind însă cuvinte — cod, comandantul aeronavei a reușit, totuși, în două cazuri, să comunice, pe scurt, situația reală existentă la bordul avionului.

● Teroriștii s-au aflat într-o permanentă stare de nervozitate, amenințînd, la cel mai mic semn de nesupunere ori de nesatisfacere a cerințelor ce le-au formulat, cu uciderea în primul rînd a copiilor și aruncarea lor din avion.

La această stare a contribuit și faptul că, neavînd revendicări concrete, care să poată fi materializate în practică, în discuții au adoptat poziții rigide, fără finalitate.

Ca răspuns la acțiunea asupra avionului iordanian, un palestinian, de 30 de ani, a deturnat, în ziua de 12 iunie a.c., un Boeing-707 al Companiei libaneze „MIDDLE EAST AIRLINES“ ce efectua zborul pe ruta Beirut — Larnaca. Deturnarea s-a produs sub amenințarea folosirii unei grenade.

Pe aeroportul din Larnaca, unde a aterizat avionul deturnat, urma să sosească aeronava prezidențială cipriotă în care se afla șeful statului. Prezența avionului deturnat pe aeroport a impus dirijarea aeronavei prezidențiale spre un alt loc de aterizare.

[illegible]ile mai tîrziu a avut loc deturnarea aeronavei Boeing-727 apa[illegible]ompaniei americane TWA, cu 145 pasageri, care efectua

zborul pe ruta Atena — Roma. Acțiunea a fost revendicată de 3 teroriști, înarmați cu pistoale și grenade, care s-au îmbarcat printre pasageri pe aeroportul din capitala Greciei și au obligat echipajul ca aeronava să aterizeze la Beirut.

După periplul pe aeroporturile mai multor capitale din zona Orientului Mijlociu, aeronava a revenit la Beirut, unde teroriștii au cerut, în schimbul eliberării pasagerilor ostateci, punerea în libertate a 700 deținuți șiiți din Israel.

După 15 zile de tensiune, în urma unor ample acțiuni politico-diplomatice, cei 39 de ostateci americani și membrii echipajului au fost puși în libertate, iar aeronava a putut să se întoarcă în S.U.A.

★

Analiza acțiunilor de deturnare și a altor acte de natură terorist-diversionistă îndreptate împotriva aviației civile **relevă necesitatea :**

1. **Cunoașterii activității și preocupărilor** persoanelor predispuse la asemenea acțiuni, **realizării controlului riguros asupra comportamentului acestora,** în scopul prevenirii oricăror planuri de a iniția, organiza sau comite astfel de acte pe teritoriul țării noastre.

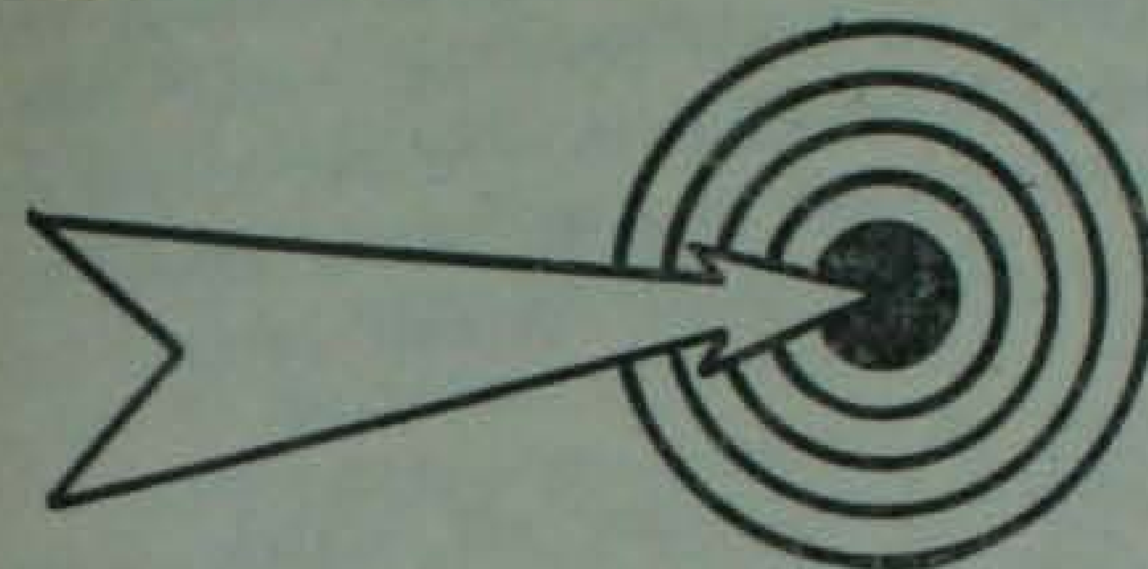
2. **Dezvoltării potențialului informativ în obiective, zone, locuri și medii** în care se pot organiza asemenea acțiuni ori sînt frecventate de elemente ce ar putea recurge la astfel de activități ; **instruirii complexe și în detaliu** pentru a putea desprinde, inclusiv din comportamentul persoanelor în cauză, indicii care să conducă la descoperirea și identificarea suspecților.

3. **Sporirii eficienței controlului antiterorist** pe aeroporturi, în porturi și în punctele de control trecere a frontierei, prin aplicarea cu rigurozitate, de către toate efectivele din sistem, a metodologiei de control, **creșterii competenței și capacității** lor **de acțiune** și **interpretare,** în vederea descoperirii persoanelor suspecte.

4. **Utilizării** la parametri funcționali a **tehnicii și aparaturii specifice și instruirii cadrelor** pentru folosirea acestora cu eficiență, în scopul depistării obiectelor ce ar putea fi folosite în acțiuni de natură terorist-diversionistă.

5. **Realizării unei strînse conlucrări** cu organele de vamă din aeroporturi, porturi și punctele de control trecere a frontierei, pentru a spori aportul acestora în prevenirea introducerii în țară — la bordul avioanelor, în porturi și aerogări — de armament, muniție și explozivi ori alte materiale ce ar putea fi utilizate în scop terorist.

Maior **Gheorghe TRIFU**

CROAZIERA S-A ÎNCHEIAT ÎNAINTE DE A ÎNCEPE

Analiza situației operative interne pe profil antiterorist atestă faptul că, sub influența propagandei occidentale și a emisiunilor unor posturi de radio străine, elemente autohtone declasate, aventuriste, unele cu antecedente penale — îndeosebi din rîndul tinerilor — recurg, în vederea plecării frauduloase din țară, și la practici cu mod de operare similar acțiunilor terorist-diversioniste.

Cazul pe care îl prezentăm este semnificativ din acest punct de vedere, el evidențiind necesitatea obiectivă pentru organele de securitate de a crea și dezvolta potențialul informativ în rîndul categoriilor de persoane autohtone, care, prin mod de viață, comportament, atitudini și manifestări, se pot angrena la săvîrșirea de acte ostile, inclusiv prin procedee specific teroriste, pentru a se asigura controlul riguros asupra acestora și preveni, în mod operativ, orice eventuală încercare de realizare în practică a planurilor lor dușmănoase.

O sursă din rețeaua informativă a Serviciului antiterorist din cadrul Securității județene Sibiu, recrutată în mediul unor elemente pretabile la astfel de fapte, a furnizat o informație din care rezulta că cetățeanul român „LAURIAN“ era preocupat de plecarea ilegală din țară, în care scop preconiza să atragă la acțiune și doi prieteni ai săi.

Informația a fost analizată în mod operativ, apreciindu-se utilitatea acesteia pentru organele de securitate. Inițial, s-a opinat să fie

comunicată serviciului de linie cu competențe în materie de evaziuni. Reevaluarea informației, în contextul situației operative antiteroriste specifice județului, a condus însă la concluzia că, deși aceasta nu relevă indicii de activitate teroristă, respectiv constituirea elementelor în grup — formă agravantă de săvîrșire a infracțiunii — era totuși de natură a impune verificări imediate și, concomitent, măsuri de prevenire a unei eventuale acțiuni de acest fel.

S-a stabilit, astfel, că „LAURIAN", element libertin, neîncadrat în muncă, avînd concepții confuze despre viață și obligații sociale, era dominat de ideea aventuristă a ajungerii, cu orice preț, în „raiul" capitalist unde „există totul pentru oricine". În acest scop, era preocupat de elaborarea unui plan detaliat, care să cuprindă etapele infracționale ce urma să le parcurgă, împreună cu cei doi prieteni, avizați asupra intenției lui.

În procesul identificării și verificării prietenilor săi, datele obținute au confirmat că nici aceștia nu erau încadrați în muncă, iar unul dintre ei, fost condamnat pentru tentativă de trecere frauduloasă a frontierei, avea caracter instabil, fiind predispus la acte de violență, fapt pus în evidență și de portul asupra sa a unei arme albe.

Pe această bază s-a concluzionat că membrii grupului ar putea recurge, în vederea plecării ilegale din țară, la practici teroriste. Pentru realizarea unui control sistematic și riguros, au fost luați în lucru activ, urmărindu-se îndeaproape preocupările lor. În urma măsurilor luate — care pe lîngă cunoașterea activității acestora au vizat și prevenirea punerii în aplicare a intențiilor lor de a părăsi ilegal țara — a rezultat că „LAURIAN" și prietenii săi au convenit să se întîlnească de trei ori pe săptămînă, la ore și în locuri dinainte stabilite, cu care prilej să discute cum să finalizeze planul evaziunii. În cadrul discuțiilor au ajuns la „convingerea" necesității efectuării de studii și observări în unele zone de frontieră considerate de „LAURIAN" ca putînd fi penetrate, pentru a evalua posibilitățile reale de trecere a graniței, luînd, totodată, hotărîrea de a procura unele mijloace de orientare (busolă și hărți ale zonei de frontieră) și lansînd ideea că acțiunea trebuia astfel pregătită, încît să nu eșueze.

Pe acest fond, s-a apreciat că era absolut necesară diversificarea măsurilor de control asupra elementelor urmărite pentru a stabili, cu exactitate și în mod concret, într-un timp cît mai scurt, ce anume aveau în vedere membrii grupului să organizeze, încît acțiunea lor să poată fi contracarată.

⊙ Punct ochit — Punct lovit ⊙ Punct ochit — Punct lovit ⊙

Din măsurile informative întreprinse au rezultat unele date concludente privind intenția celor trei elemente de a procura armament care, la nevoie, să fie utilizat în confruntarea cu organele de frontieră.

Deoarece membrii grupului, îndeosebi „LAURIAN", au adoptat continuu măsuri de conspirare a activității lor, schimbînd frecvent locurile de întîlnire, s-a acționat, cu tact și prudență, pentru încadrarea informativă pe mai multe linii a acestora, cu surse temeinic verificate, în mediul de relații al fiecăruia.

Pe de altă parte, printr-o sursă dirijată în acțiune, membrii grupului au fost determinați ca una din întîlnirile lor, în care s-a discutat planul evaziunii, să aibă loc într-un local public mai puțin frecventat, unde prin mijloace speciale s-a controlat întreaga lor activitate.

Cu acest prilej s-a stabilit și verificat — fapt cunoscut și controlat de Serviciul antiterorist — că deși au manifestat o anumită preocupare pentru procurarea de armament, inclusiv prin încercarea de a-l determina pe un străin să-l aducă din exterior, membrii grupului nu posedau și nici nu aveau posibilități de a intra în posesia unor astfel de mijloace.

Din discuții a reieșit, de asemenea, interesul elementelor urmărite de a atrage la activitatea lor o persoană de încredere, care cunoștea zona de frontieră pe unde urma să aibă loc evaziunea. Exploatîndu-se acest moment operativ, a fost interpusă sursa „SANDU", verificată temeinic și instruită în detaliu cu privire la sarcinile ce îi reveneau și modul de rezolvare a lor, ea reușind să cîștige încrederea respectivilor.

Măsurile combinative întreprinse au asigurat o cunoaștere temeinică a planurilor și intențiilor suspecților. Astfel, s-a stabilit că, deși elementele în cauză —în urma acțiunilor de dezinformare întreprinse sistematic pe tot parcursul urmăririi informative — au renunțat la intenția de a trece prin forță frontiera de stat, întrucît au ajuns la convingerea că acțiunea va eșua, totuși au adoptat o nouă variantă. Aceasta prevedea înscrierea într-o croazieră pe Dunăre și dezarmarea uneia dintre santinelele ce se aflau în post în portul respectiv, pentru a forța echipajul navei să-i transporte în direcția cerută de ei.

Deoarece trecuseră deja la fixarea cîtorva repere ale planului acțiunii, care putea fi pus oricînd în aplicare, iar în procesul urmăririi informative a reieșit că elementele menționate săvîrșiseră fapte de competența miliției (tulburarea liniștei publice), s-a trecut la cercetarea lor sub acoperirea organelor de miliție. Cu acest prilej a rezultat în mod evident intenția celor în cauză de a recurge la acțiuni prin mod de operare terorist, în vederea plecării ilegale din țară.

În consecință, au fost întreprinse măsuri de destrămare a grupului și de influențare a fiecărei persoane în parte să renunțe la intențiile ostile. În acest scop s-au amplificat și exploatat unele neînțelegeri existente între ei, apărute datorită tendinței lui „LAURIAN“ de a-și însuși în folos personal bunuri aparținînd celorlalți membri ai grupului. Concomitent au fost luate măsuri de sancționare administrativă în temeiul Decretului nr. 153/1970 și pentru încadrarea lor în unități productive, fiind dați în grija colectivelor de oameni ai muncii în care au fost repartizați să-și desfășoare activitatea.

Măsurile de control asupra preocupărilor acestora au continuat, stabilindu-se că au renunțat la planurile lor de a pleca din țară, s-au integrat bine în colectivele de muncă, iar datorită acțiunilor de influență și de natură educativă desfășurate, manifestă preocupare pentru respectarea normelor legale.

Din analiza cazului prezentat și a altora soluționate rezultă unele concluzii utile pentru activitatea organelor de securitate :

— elemente autohtone declasate, aventuriste, îndeosebi din rîndul celor care au fost condamnate pentru infracțiuni comise prin violență și tentative de trecere frauduloasă a frontierei, unele neîncadrate în muncă, cu un redus nivel politico-ideologic, sub influența propagandei occidentale sînt preocupate să adopte metode și practici de natură teroristă pentru a părăsi în mod ilegal țara ;

— necesitatea acoperirii informative a tuturor locurilor, mediilor și obiectivelor frecventate de elemente care, prin mod de viață, comportament, manifestări și atitudini, sînt pretabile la acțiuni violente ori pot adopta procedee teroriste în scopul realizării planurilor lor ;

— asigurarea de măsuri informative în rîndul persoanelor care au fost condamnate pentru infracțiuni săvîrșite cu violență și încercări de trecere frauduloasă a frontierei, duc un mod de viață parazitar, aventurist, precum și asupra altor categorii de elemente care ar putea să desfășoare ori să se antreneze în activități cu caracter violent ;

— atenție deosebită se cere să fie acordată persoanelor interesate să procure sau să confecționeze artizanal armament, celor care lucrează cu explozivi, gestionează sau au tangență cu astfel de materiale, asigurînd controlul permanent și riguros asupra preocupărilor acestora ;

— cooperarea cu organele de miliție, întrucît, așa cum dovedește practica, în cadrul unor infracțiuni de competența acestor organe comise de elemente din rîndul categoriilor amintite, se înscriu și fapte ce interesează organele de securitate.

Colonel **Ion POIANA**
Maior **Gheorghe TRIFU**

Călăuze — uneori, la moarte sigură...

. . .Astfel s-ar putea intitula rolul pe care și l-au ales, cu bună știință, și, după cum se va vedea, cu orice preț, infractorii recidiviști *Anghelescu Gheorghe*, *Bufanu Vasile*, *Dovlete Constantin* și *Altomi Gheorghe*, din județul Mehedinți, precum și *Zeca Lica*, *Anghel Nicolae*, *Stanciu Ion*, *Sita Petru*, *Bobeică Toma*, *Puiu Dimitrie*, *Tirlescu Gavril*, *Frîncuța Dumitra* și alții din județul Caraș-Severin.

Sub influența propagandei occidentale și pe fondul unor tare morale rezultate ca urmare a unei educații necorespunzătoare, mințile lor înfierbîntate, în special de febra îmbogățirii ilicite, au „descoperit“ peste noapte posibilitatea obținerii unor avantaje deosebit de substanțiale prin călăuzirea la frontieră a unor „oi rătăcite“, victime ale isteriei emigraționiste, care erau preocupate să ajungă pe căi frauduloase în Occident. De aceea, nu au stat prea mult pe gînduri și s-au apucat de lucru. Numai că, de data aceasta, pentru doi „călăuziți“ trecerea s-a făcut nu numai peste frontieră, ci și în. . . neființă.

Dar să lăsăm victimele și să ne întoarcem la „călăuze“, pentru a le cunoaște atît profilul moral degradant și planurile concepute, cît și diabolicul „modus operandi“ . . .

. . .Totul a început în toamna anului 1981 cînd, un anume *Anghelescu Gheorghe*, de 35 ani, tehnician topometrist în Drobeta-Turnu Severin, unde avea domiciliul, fost condamnat de două ori pentru furt, căsătorit, avînd un copil, și care în deplasările efectuate la rudele sale după soție în comuna Buchin, județul Caraș-Severin, le-a vorbit acestora despre posibilitățile de a „cîștiga“ sume mari de bani din călăuzirea unor persoane peste frontieră. Cei de față, printre care și *Bobeică Toma*, cumnat, *Stanciu Ion*, *Zeica Lica*, *Sita Petre* și *Anghel Nicolae*, elemente fără ocupație, la care ulterior s-au alăturat și alții, nu numai că au fost de acord cu această propunere, dar au și trecut la treabă, conform unui plan întocmit ad-hoc.

Primul a fost *Sita Petre*, zis Lică, de 33 ani, care, racolîndu-l pe prietenul său, *Radu Antoniu*, din Caransebeș, în schimbul a 20.000 lei, l-a însoțit pînă la Turnu Severin, de unde *Anghelescu Gheorghe* l-a transportat cu autoturismul proprietate personală la malul Dunării, ajutîndu-l să treacă fraudulos frontiera. Încurajat de acest „succes“, complicele lor, *Stanciu Ion*, în perioada următoare — începutul lunii

mai 1982 — a organizat, folosind același procedeu, un grup de 4 persoane, care, în condiții asemănătoare, au ajuns în Occident.

Mare bătaie de cap le-au dat asemenea călăuze ofițerilor de securitate și de miliție din județele Timiș, Caraș-Severin și Mehedinți de pe raza cărora constatau doar că unele persoane ajungeau în Occident, fără să se cunoască însă modul și procedeele folosite în acest scop. Ce-i drept, în noianul de informații erau unele semnalări potrivit cărora un anume „Gigi" ori „Nelu", „Ică" etc. — fără alte date de identitate — s-ar ocupa cu asemenea fapte... A fost nevoie de o muncă titanică și de măsuri complexe pentru identificarea și descifrarea activității lor...

Astfel, după o analiză temeinică, sub îndrumarea Direcției I, a informațiilor existente la acea dată — de altfel nu era unicul caz — Securitatea județului Timiș a destrămat la sfîrșitul lunii mai, același an, un anturaj alcătuit din 6 persoane din Lugoj, care se pregăteau să se deplaseze în scop de evaziune în județul Mehedinți. Cercetările au scos în evidență că organizarea acestora s-a realizat de *Stanciu Ion*, *Zeca Lica* și *Anghel Nicolae*, care au obținut de la cei în cauză 256.000 lei, pentru serviciile oferite, sume găsite la percheziție, ultimii doi avînd sarcina de a-i conduce pe infractori cu trenul la Turnu Severin, de unde trebuiau să fie preluați de *Anghelescu Gheorghe*.

Deși în aceste împrejurări principalii complici au fost condamnați, *Stanciu Ion*, rămînînd în libertate, nu s-a speriat de măsurile luate și, pe baza „experienței", a organizat un nou grup (6 persoane din Caransebeș), acțiune în care a atras alți trei complici. În schimbul sumei de 200.000 lei, la 1 iulie 1982 grupul a fost călăuzit spre frontieră, obligat fiind să treacă prin punctul de control Șimian. Avînd suficiente date din urmărirea lor informativă, organele securităților județene Mehedinți și Caraș-Severin, în cooperare cu organele de grăniceri, l-au reținut înainte de a ajunge la frontieră. Pentru a nu fi depistați, *Stanciu Ion* recursese la următorul sistem de verificare : 1) a recomandat infractorilor să se autocontroleze tot timpul, pentru a sesiza dacă nu cumva erau urmăriți ; 2) șoferul trebuia să-i transporte pe rînd la frontieră ; 3) împreună cu o anume *Andreica Eva*, personal a asigurat supravegherea grupului dintr-un loc ascuns în apropierea punctului de control.

Deși a fugit de la locul faptei în momentul cînd a observat că „clienții" fuseseră reținuți, după numai cîteva ore călăuza a fost depistată și trasă la răspundere conform reglementărilor în vigoare.

Odată arestate și condamnate principalele călăuze — printre care *Anghelescu Gheorghe*, cumnatul său, *Bobeică Toma*, *Stanciu Ion*, *Zeca Lica*, *Sita Petre* și cumnatul lui, *Anghel Nicolae* — s-a considerat că prin aceasta „canalul "călăuzelor a fost lichidat.

...După punerea în libertate în 1983, *Anghelescu Gheorghe* însă și-a reluat activitatea infracțională. De data asta fiind fără serviciu, avea timp suficient să cutreere o serie de localități din țară pentru a perfecta diferite planuri asemănătoare cu cele din trecut. Instigarea unor elemente la trecerea frauduloasă peste frontieră nu a fost de natură să determine tragerea din nou a acestuia la răspundere penală, dar fiind permanent supravegheat informativ, în iulie 1984, cînd se credea scăpat de urmărire, *Anghelescu Gheorghe* a fost reținut în timp ce conducea alte 3 persoane spre frontieră. Pentru a nu fi suspectată de fapte infracționale, călăuza a atras la asemenea acțiuni alte rude și cunoștințe, printre care pe *Bufanu Vasile*, *Vatuiu Ion*, *Dovlete Constantin* și alții, toți din Drobeta-Turnu Severin.

Beneficiind de prevederile Decretului de grațiere nr. 290/1984, respectivul a trecut din nou la acțiune, de data aceasta într-un mod mai organizat. Astfel, într-o „ședință" de lucru la domiciliul său cu principalii complici, *Anghelescu Gheorghe*, privind „critic și autocritic" succesele din operațiile anterioare, a tras concluzia că au fost reținuți pentru că nu fusese respectat întru totul „programul de acțiune" fixat. La rîndul său, *Bufanu Vasile* i-a reproșat faptul că la ultima reținere nu l-a suprimat pe șeful de post, lucru posibil întrucît erau trei contra unu.

De asemenea, în „ședință" a fost pus la punct un nou plan de acțiune, desigur mai ambițios, care, în esență, cuprindea următoarele : ● racolarea a 60—80 persoane de pe raza județelor Timiș, Sibiu, Cluj, Tîrgu Mureș și altele, precum și din București, cu accent deosebit pe foști infractori de frontieră, persoane care nu au primit aprobare de emigrare, foști condamnați pentru infracțiuni de drept comun și alte elemente — toate pentru a fi scoase din țară pe aceleași căi ; ● stabilirea „punctelor de adunare" pentru cei racolați la Tismana, județul Gorj, și Herculane, județul Caraș-Severin ; ● utilizarea pentru deplasare, pînă în apropierea frontierei, a mijloacelor de transport în comun ; ● trecerea Dunării pe timp de noapte ; ● deplasarea în țară să se facă cu mijloace de transport diversificate pentru a se sustrage eventualei urmăriri ; ● convorbirile telefonice să se realizeze codificat, iar locurile de cazare să fie de categoria a II-a ; ● sumele obținute de la persoanele racolate (40.000—50.000 de persoană) să fie depuse la diferite filiale C.E.C., cu parolă, și să nu fie la o unitate mai mult de 100.000 lei.

În plus, au calculat că pentru pregătirea mijloacelor de traversare a Dunării și ajungerea pe malul sîrbesc erau necesare 26 de minute.

După realizarea planului menționat, toți urmau să plece din țară, evident pe aceleași căi.

...Aprofundîndu-se cercetările, a rezultat, de asemenea, că sub conducerea lui *Anghelescu Gheorghe*, complicele său, *Bufanu Vasile*, împreună cu *Dovlete Constantin* (acesta mai fusese complice cu alte 6 persoane într-o cauză de furt de contactori de argint), în luna decembrie 1984 au condus la frontieră patru persoane din București, două din ele fiind obligate să treacă Dunărea cu colaci de salvare în condițiile unei ierni aspre, fapt care a dus la decesul respectivilor.

În ceea ce-l privește pe *Stanciu Ion* — complice cu *Anghelescu Gheorghe* în acțiuni de călăuzire — în luna iulie 1985 a fost reținut, în baza unor informații sigure, în timp ce încercase să treacă fraudulos frontiera, împreună cu alte cinci persoane, cu intenția de a ajunge în Italia.

Cu acest episod s-a încheiat un capitol din activitatea unor elemente care au visat îmbogățirea fără muncă, călcînd inclusiv pe cadavre.

★

Faptele prezentate, precum și activitatea infracțională desfășurată de această categorie de indivizi fără nici un fel de scrupule scot în evidență și următoarele :

◆ Zona ce servea ca punct de „colectare" pe traseul de călăuzire spre locul de evaziune a fost aleasă de *Anghescu* din considerentele că : a) fiind originar din localitate, cunoștea foarte bine topografia locului ; b) din acest punct se ajungea cu ușurință la frontieră ; c) întrucît era un sector mai puțin căutat de infractori, paza frontierei nu era realizată complex ;

◆ Deși elementele în cauză au obținut sume mari de bani, chiar și de la unele persoane pe care încă nu au reușit să le conducă la frontieră, acestea nu au putut fi confiscate, deoarece au fost depuse la C.E.C. cu parolă ;

◆ Neutralizarea principalelor acțiuni puse la cale de *Anghelescu Gheorghe* și legăturile sale a fost posibilă datorită faptului că securitățile menționate i-au lucrat în forme organizate, folosindu-se un complex de mijloace informativ-operative, inclusiv în penitenciar, obținîndu-se permanent informații operative.

Deși au mai fost prezentate în „Securitatea" astfel de cazuri, considerăm că din exemplele menționate se pot desprinde o seamă de concluzii pentru munca de cunoaștere și prevenire a unor asemenea fapte.

Lt. col. **Gavril ONICEAG**
Maior **Marinache ȘERBAN**

MUNCA CU REȚEAUA INFORMATIVA VĂZUTĂ PRIN PRISMA UNOR TERMENI UZUALI

Este o necesitate imperioasă ca în orice sector de activitate să fie însușite și aplicate creator cuceririle științei și tehnicii contemporane, să se militeze pentru implementarea în modul de gîndire și acțiune a cunoștințelor puse la dispoziție de cercetarea științifică în vederea eficientizării acțiunii socioumane.

Din acest punct de vedere, creșterea rolului rețelei informative în realizarea obiectivelor muncii de securitate — sarcină pusă în fața tuturor lucrătorilor de conducerea Departamentului Securității Statului — se impune ca un domeniu în care cunoștințele de psihologie, sociologie, praxiologie ș.a. își găsesc aplicabilitatea necesară.

Prin **microdicționarul** care urmează, comentat de **maior Ioan Rusu din Direcția de contraspionaj,** inaugurăm un astfel de demers cu referiri directe la munca cu rețeaua informativă.

1 ACTIVITATE

Încă de la scrierea și semnarea angajamentului, informatorul atribuie un sens conștient, deliberat și concret activității sale viitoare, legătura cu organele de securitate devenind imediat o activitate organizată, conștientă și secretă.

Pentru un informator convins de misiunea de mare răspundere pe care o are în permanență de îndeplinit, acest fel de activitate capătă valențe noi, net deosebite de orice altă activitate desfășurată anterior.

De data aceasta el este angajat într-o luptă care îi incită curiozitatea, dar, în același timp, îi menține trează conștiința îndeplinirii unei datorii nobile față de destinele patriei și ale construcției societății socialiste. Scopul acestei activități este prevenirea, descoperirea, contracararea și neutralizarea oricăror acțiuni din partea dușmanilor de orice fel, care ar aduce atingere securității statului.

Trebuie să subliniem că, în cadrul acestei activități, relaționarea informatorului (sursei) cu mediul capătă aspecte noi, specifice, toate subsumate scopului propus. Activitatea în care fiecare informator este angrenat prezintă o mare importanță și complexitate și cere din partea celor doi factori aflați în corelare — ofițerul și informatorul — o permanentă mobilitate de spirit, capacitate de analiză și sinteză, adaptare rapidă la acțiuni și fenomene inedite.

De pildă, informatoarea „Tatos" pe tot parcursul colaborării cu ofițerul dintr-un obiectiv al Direcției de contraspionaj s-a dovedit a fi foarte activă, întreprinzătoare, operativă și cu spirit de inițiativă, astfel încît furniza un mare volum de informații pe an, din care majoritatea erau fișate și exploatate. Prin intermediul ei, ofițerul reușea să realizeze o minuțioasă și valoroasă cunoaștere a situației operative din obiectiv. Cu contribuția sa, au putut fi puse la punct o serie de combinații și jocuri operative care au dus la finalizarea unor cazuri importante. Se poate afirma că „Tatos" scotea in-

formații și din piatră seacă, infiltrîndu-se cu pricepere în mediul legăturilor obiectivelor lucrate prin acțiuni informative.

2 ACȚIUNE

De fiecare dată, informatorul trebuie să primească sarcini precis delimitate, pentru ca să poată trece imediat la îndeplinirea lor în cele mai bune condiții.

Tipul și complexitatea fiecărei acțiuni sînt în raport direct proporțional cu tipul și complexitatea scopului propus. Modul de implicare a informatorului în diferitele acțiuni pe care le are de îndeplinit constituie indicatorul principal de apreciere a valorii sale. Dacă analizăm secvențele de organizare ale unei acțiuni : motiv — scop — mijloc — efect — evaluare — conexiune inversă, ne putem face o imagine clară asupra felului în care fiecare informator participă la realizarea sarcinilor în care este angrenat (culegere de informații, plasare de variante de dezinformare și de materiale, jocuri și combinații operative etc.).

Dacă motivul și scopul sînt clar delimitate în chiar angajamentul pe care informatorul și-l ia în scris și de care el trebuie să fie pe deplin pătruns, el este cel care, într-un anumit mod, își alege mijloacele de realizare a acțiunii ce va avea ca efect tocmai atingerea scopului propus. Evaluarea rezultatului acțiunii revine ofițerului în primul rînd, care, prin conexiune inversă, va putea să analizeze și să sintetizeze reușita sau nereușita acțiunii, pentru a putea trece, cu forțe noi, la o altă etapă a activității sale, la o nouă acțiune.

În cazul acțiunii informative „Gagu“, informatorii „Dobre“ și „Liliana“ s-au dovedit a fi foarte întreprinzători, astfel încît, în urma unor măsuri combinative, s-a putut obține din obiectiv un material compromițător, pe baza căruia „Gagu“ a putut fi declarat indezirabil, deoarece se opunea dezvoltării relațiilor de cooperare dintre țara noastră și țara sa.

Paralel cu aceasta, în cadrul obiectivului „Colonia“, prin intermediul acelorași informatori, au putut fi plasate variante de dezinformare, creîndu-se o stare de tensiune între diplomați, în urma căreia s-au format două grupuri opuse. Diplomații se denunțau în țară unii pe ceilalți, mărind tensiunea și determinînd centrala să ia măsuri. În urma acestei acțiuni, patru diplomați și funcționari diplomatici au fost retrași de la post înainte de termen, printre care și șeful misiunii, care s-a dovedit a fi agent în slujba unei puteri occidentale. În această acțiune au fost exploatate slăbiciunile diplomaților și viciile lor, printre care consumul de băuturi alcoolice în cantități mari, suspiciunea reciprocă, relațiile cu femei de moravuri ușoare, invidia etc. În schimb, în cazul obiectivului „Erek“, informatoarea „Roberta“ nu s-a implicat în modul cel mai adecvat în acțiune, astfel încît nu s-a putut realiza documentarea activității ilicite a diplomatului. O lipsă în acest caz este și a ofițerului care o are în legătură pe informatoare, pentru că nu a știut să găsească cele mai potrivite mijloace de acțiune, să angreneze în ea toate disponibilitățile care să ducă la atingerea scopului propus.

3 ADAPTARE

Odată acceptată ideea colaborării cu organele de securitate, în viața afectivă a informatorului intervine un complex de situații și date noi pe care el trebuie să le stăpînească bine, cu maturitate și responsabilitate sporite. Altfel spus, la care să se adapteze cu maximum de eficiență și operativitate.

Adaptarea este un produs al acumulării și condensării în timp a interacțiunii interpersonale, caracterizată printr-o serie de transformări și ajustări mutuale ale trăsăturilor de personalitate. În cazul adaptării la noua misiune pe care o are de îndeplinit, întreaga personalitate a informatorului capătă un nou sens, o nouă evoluție. De subliniat că, în același timp, informatorul trebuie să rămînă aceeași persoană cunoscută de membrii grupului în care își desfășoară activitatea sau în sînul căreia trăiește, dar și să-și adapteze întreaga viață afectivă și socială la noile condiții impuse de colaborarea sa organizată și secretă cu organele de securitate. El trebuie să se adapteze nu numai noii situații în care se află, dar și noii sale legături — ofițerul de securitate — cu care trebuie să aibă un anumit fel de raporturi oficiale, principiale, dar și de simpatie reciprocă, colaborare, corespondență afectivă, am putea spune în limite bine stabilite. Dacă această adaptare la colaborarea cu ofițerul nu capătă un sens evolutiv pozitiv, sînt puține șanse ca întreaga activitate să se desfășoare în bune condiții. De aceea, una dintre îndatoririle ofițerului recrutor este studierea temeinică a candidatului, o bună cunoaștere a psihologiei sale, a trăsăturilor sale de caracter, pe care să le exploateze în direcția dorită.

În cazul fostei informatoare „Silvia“, de pildă, nu putem vorbi de adaptare nici la condițiile noii activități în care a fost angrenată și nici la colaborarea cu ofițerul care o avea în legătură. Astfel încît, nefiind studiată îndeajuns din punctul de vedere al comportamentului, la un moment dat informatoarea a refuzat să se mai întîlnească cu ofițerul care o avea în rețea, invocînd o pretinsă „incompatibilitate psihologică“. Lăsînd la o parte faptul că „Silvia“ era un caracter deosebit de complex și dificil, înclinat spre mașinațiuni subterane, necontrolabile, și care nu respecta întru totul instrucțiunile primite, avînd o impresie dintre cele mai bune despre propria-i persoană, putem sublinia aici o carență a muncii cu rețeaua informativă, și anume aceea a adaptării ei din mers la condițiile specifice ale fiecărui caz în parte. În punctarea și apoi studierea candidatei trebuiau aprofundate toate aspectele personalității acesteia, depistîndu-se astfel trăsăturile specifice de inadaptabilitate și acționînd, eventual, în direcția ameliorării acestora.

4 AFECTIVITATE

Cea mai mare parte din experiența afectivă este de natură socială, determinată de relațiile din sînul colectivității. Ca ansamblu de reacții emoționale spontane, de sentimente, stări conștiente și atitudini, de pasiuni manifestate în diferite situații sociale și care sînt trăite subiectiv, afectivitatea joacă un rol de prim ordin în reușita atragerii candidatului la colaborare. Dintre trăirile afective subliniem, deopotrivă, admirația, entuziasmul și dragostea de patrie, precum și ura împotriva dușmanului, oricare ar fi el, și disprețul față de acesta.

O mare atenție trebuie să acordăm acestor trăiri afective pozitive sau negative — atunci cînd ele se manifestă pe coordonatele relațiilor interpersonale : recrutor — recrutat. Spunem aceasta pentru că lipsa de tact în discuțiile purtate cu candidatul și, în continuare, cu informatorul ,în lungul și anevoiosul drum al educării și instruirii sale, poate duce nu rareori la eșecuri.

Dintre funcțiile proceselor afective, cea de influențare reciprocă (în sens pozitiv) și cea de dezvoltare morală se situează pe primul plan.

Spunem influențare reciprocă, însă ne gîndim imediat la influența adîncă pe care ofițerul trebuie să o exercite asupra informatorului, influență care, asociată tactului profesional, prestanței și conduitei sale exemplare, joacă un rol de prim ordin în modelarea informatorului. Nu-

mai în acest caz putem vorbi de o adevărată modelare morală, în sensul dezvoltării, ca rezultantă a acțiunii interpersonale, la nivel afectiv, dintre cei doi 'factori ai ecuației.

Cînd, la cele invocate mai sus, se adaugă și afinitate, ca relație socio-afectivă pozitivă, putem conta pe o legătură pe cît de trainică, pe atît de folositoare, între factorii menționați.

În cazul informatoarei „Silvia“, se poate aprecia că, încă din start, a fost exclusă manifestarea pozitivă a afectivității, relația informator-ofițer deteriorindu-se treptat pînă la eșuarea ei.

Un alt exemplu interesant îl constituie „Cora“ : aceasta inițial a privit cu neîncredere colaborarea cu organele de securitate, dar, în urma influenței pozitive exercitate de ofițerul care o avea în legătură, a dezvoltării calităților ei moral-afective, a dovedit pricepere și maturitate în îndeplinirea sarcinilor încredințate, prin intermediul ei putîndu-se realiza acțiuni de dezinformare și jocuri operative de mare finețe și complexitate.

5 ABNEGAȚIE

Acest tip de comportament, caracterizat prin renunțarea la sine și prin dăruire în favoarea altor persoane sau grupuri sociale, trebuie să constituie unul din pilonii educației permanente pe care ofițerul o desfășoară cu rețeaua informativă. Înțeleasă la modul ideal, abnegația poate fi considerată ca o trăsătură de bază a patriotismului socialist și, în același timp, ca un element definitoriu al unui comportament caracterizat printr-o superioară înțelegere a rolului și rostului pe care fiecare membru al societății trebuie să le aibă în muncă și în viață. Conștient de faptul că își micșorează șansele de satisfacere a propriilor trebuințe, în favoarea satisfacerii trebuințelor altor persoane, ale societății în general, ofițerul trebuie să știe să cultive în rîndul rețelei informative acest tip de comportament, pentru a putea rezolva multiplele și dificilele sarcini ale muncii de securitate.

Informatoarea „Tatos“, amintită mai sus, a dat dovadă de abnegație atunci cînd, deși o situație presantă o chema să-și rezolve unele probleme personale, a socotit mai important să ia legătura cu ofițerul pentru a-i preda un document cu valoare operativă și pe care se imprimase clar o chitanță scrisă într-o limbă străină. Prin aceasta se verifica informația potrivit căreia obiectivul era agent al unui serviciu de spionaj străin și confirma primirea unei sume în valută drept recompensă a informațiilor furnizate.

Tot de abnegație a dat dovadă și informatorul „Bucur“ cînd a reușit să intre în posesia servietei unui diplomat și s-a prezentat cu ea de urgență la ofițer ; s-a putut intra astfel în posesia copiilor unor documente deosebit de relevante pentru activitatea de spionaj pe care respectivul diplomat o desfășura pe teritoriul țării noastre, în slujba unei puteri occidentale.

Nu același lucru se poate afirma despre acei informatori care „uită“ săptămîni și chiar luni în șir să mai ia legătura cu ofițerul, nu duc la îndeplinire sarcinile trasate, „uită“ deseori să îndeplinească sarcinile primite, invocînd motive puerile ori pur și simplu tratînd cu o condamnabilă ușurință importanța activității pe care s-au angajat s-o desfășoare. În această privință, rolul ofițerului în modelarea comportamentului rețelei nu are relevanța impusă de regulamentele, ordinele și cerințele muncii de securitate în domeniul său de activitate.

(Va urma)

ANTITERORISM

Italia : „NUCLEUL OPERATIV CENTRAL DE SECURITATE“ (NOCS)

Este considerat corpul cel mai impenetrabil al poliției italiene, cu misiuni antiteroriste. Alcătuit din 150 de cadre, identitatea acestora fiind cunoscută doar de ministrul de interne și adjuncții săi, „NOCS“ l-a eliberat din captivitatea „Brigăzilor Roșii“ pe generalul american James Dozier. Se afirmă că în întreaga Italie nu sînt mai mult de 10 persoane care să cunoască numele fiecărui luptător din această formațiune, în multe cazuri nici rudele apropiate nu cunosc rolul lor în poliție. Unicul contact posibil este cel telefonic.

„NOCS“ a fost constituit în septembrie 1976. Primii recrutați și-au făcut ucenicia în localitatea Abbasanta, provincia Oristano, din insula Sardinia, unde își are sediul „Centrul de antrenament profesional al poliției de stat“. Structura și organizarea actuală le-au dobîndit după sechestrarea lui Aldo Moro, în 1979, prin modernizarea și perfecționarea centrului de la Abbasanta, devenit cartierul general al formațiunii.

Propunerile de candidați pentru „NOCS“ le face conducerea poliției italiene, după ce, în prealabil, analizează atent condițiile psihofizice ale acestora.

Se fac marșuri lungi în cîmp și păduri, se execută trageri cu orice tip de arme, prevăzîndu-se toate împrejurările posibile. Se realizează, de asemenea, exerciții operative (eliberarea unor persoane răpite, atacarea unor refugii ale teroriștilor din zonele muntoase etc.), precum și alte operațiuni speciale.

Pe plan teoretic, se studiază ideologiile teroriștilor, motivațiile lor politice, tot ceea ce reprezintă bagajul lor intelectual.

Programul de pregătire : în cursul dimineții — două ore de lucru la sala de gimnastică sau piscină, unde instructori speciali, mulți dintre ei participanți la olimpiade, îi antrenează la judo, karate, gimnastică acrobatică, box, natație, scufundări prelungite ; apoi — tir. Seara — ședință de conducere acrobatică a automobilelor, motocicletelor, elicopterelor.

În acțiunile întreprinse, spre deosebire de formațiunile similare din Israel, R.F.G. etc., „NOCS“ caută să-i captureze vii pe teroriști, sens în care pe timpul antrenamentului de tir se insistă asupra tehnicii de a răni fără a se cauza moartea.

Din revista italiană „Gente“

CONCLUZIILE UNEI ANALIZE

În anul 1984, Eldon Grifftihs, membru al Parlamentului englez, consultant al Federației Britanice a Poliției, a întocmit o succintă analiză asupra terorismului, care conține, în esență, următoarele :

● Elemente de statistică

— Din 1970 au avut loc peste 3.400 incidente teroriste internaționale, incluzînd : folosirea explozivilor (circa 1800) ; deturnarea de avioane și alte mijloace de transport, între care cel puțin un tren ; răpiri (aproape 200) ; asasinatul politic sau diplomatic (86).

— Aproximativ 1.800 persoane au căzut victime terorismului, alte 6.000 au fost rănite ; între victime au fost 23 ambasadori.

— Administrația S.U.A., într-o statistică cuprinzînd și actele teroriste interne, nu doar cele internaționale, a susținut că, în anul 1983, 3.500 de persoane au fost ucise și 7.000 rănite ; s-a subliniat astfel și faptul că americanii au devenit în ultimii ani o țintă preferată. În 1983 (cînd Ambasada Statelor Unite din Beirut a fost supusă unui atac cu bombe) peste 250 de cetățeni americani și-au găsit moartea în atentate teroriste ; clădirea Capitoliului din Washington urma să fie aruncată în aer, iar trei amabasade americane au fost atacate și incendiate.

● Deturnări de avioane

Două cazuri de deturnări de avioane reflectă permanenta căutare de noi mijloace și arme spre a înșela vigilența organelor de securitate a aeroporturilor. În primăvara lui 1984, trei iranieni, ținînd la vedere sticle incendiare (așa-zisele „cockteiluri Molotov“), au pătruns în cabina unui Boeing 747 al Companiei Air France care tocmai ateriza pe aeroportul Charles de Gaulle din Paris. Ei au forțat echipajul să-și reia zborul, ducîndu-i pe cei 61 de pasageri într-o teribilă călătorie de 46 de ore, cu opriri la Geneva, Beirut, Larnaka și Teheran, unde intenționau să obțină eliberarea unui grup de teroriști aflați în închisoare. Ei au eliberat pasagerii, dar au aruncat în aer cabina de pilotaj. Au reușit să eludeze organele de securitate ale unuia dintre cele mai bine păzite aeroporturi din lume — cel din Frankfurt. Cum ? Foarte simplu : în loc să ia pistolete și grenade (care ar fi fost detectate), au luat cu ei sticle cu petrol și benzină purtînd etichete de „Gin“ și „Martini“ ; sticlele nu puteau să dea de bănuit deoarece inițial fuseseră de „Gin“ și „Martini“.

De asemenea, un avion venezuelan a fost deturnat de doi teroriști haitieni, care în cele din urmă au fost uciși de un comando al poliției din Caracas, iar pasagerii eliberați. Ne putem imagina însă groaza pasagerilor, care, la un moment dat, au fost stropiți cu benzină și s-a dat foc unui ziar, plimbat în apropierea lor. Încă o dată, teroriștii au izbutit să treacă prin controlul de la aeroport sticle cu lichide inflamabile.

● Răpiri

În anii '70, răpirea devenise a adevărată afacere, mai ales în America Latină, deoarece ea constituie și în prezent singurul și cel mai eficient mijloc de a face rost de sume mari de bani și de a elibera teroriști „confrați“ aflați în închisoare. În patru ani, răpitorii sud-americani au obținut peste 80 milioane dolari drept răscumpărare pentru ostateci. Și în timp ce cîștigurile sînt majore, riscurile par a fi mici. În ciuda măsurilor dure ale guvernelor în cauză, patru din cinci răpitori scapă, potrivit statisticilor, de justiție.

E corect să se spună că, la rîndul lor ,victimele au o șansă mare de supraviețuire, astfel :

— 33% dintre cei răpiți în perioada sus-menționată în America Latină au fost eliberați fără a fi vătămați și fără a se fi plătit răscumpărarea ;

— 50% dintre răpiți au fost eliberați nevătămați după ce s-a plătit răscumpărarea ;

— 4% — totuși o cifră tragică — au fost uciși de răpitori.

În Europa, în ultimii ani, numărul răpirilor s-a micșorat, urmare a măsurilor de securitate personală luate de state pentru diplomații lor și de diferite organisme interne și internaționale pentru personalul lor de conducere. În Europa occidentală teama de răpiri a creat o nouă industrie : gărzile personale și asigurările antirăpiri.

● Terorismul I.R.A. — folosirea de explozivi

În ultimii 20 de ani în Marea Britanie au căzut victime terorismului peste 20.000 de oameni — uciși și răniți, majoritatea din cauza acțiunilor Armatei Irlandeze de Eliberare (I.R.A.). Într-un interval de trei ani, 64 persoane au fost ucise, iar peste 1.000 rănite (într-o singură lună — iulie 1982 — numai la Londra au fost omorite 11 persoane, iar 59 rănite).

I.R.A. recurge cel mai des la **bombe** — ușor de făcut, relativ ușor de plasat, fără ca teroristul să riște să fie prins. Aceste aspecte sînt valabile pentru majoritatea celor peste 8.000 atentate cu bombe săvîrșite în Irlanda de Nord din 1969.

Patru tipuri diferite de bombe sînt utilizate de obicei de către I.R.A. :

— **H.M.E. — Bombă artizanală** (home made explosives) este un amestec de amoniu-nitrat și motorină cu un dispozitiv activant. Materialele sînt în general obținute de la cariere de piatră sau fabrici de îngrășăminte chimice și au fost utilizate cel mai frecvent spre a arunca în aer automobile sau a pregăti mine de detonant în zonele rurale. În primele șase luni ale lui 1984, peste 3.500 kg de H.M.E. au fost descoperite de forțele de securitate în raiduri asupra ascunzătorilor cu muniții ale I.R.A. Alte 200 kg au fost folosite în atacuri cu bombe, iar 1.500 kg au fost neutralizate înainte ca bombele să fie acționate. Uneori cantități masive de H.M.E. s-au utilizat pentru explozii singulare.

Una dintre ele, formată din 200 kg H.M.E., a fost la un pas de a arunca în aer un automobil al poliției.

— **„Claymore“** — acest tip de bombă constă într-o cantitate mică de H.M.E., împachetată cu sîrmă ghimpată; ascunsă în tufișuri, plasată pe drumuri noaptea, poate provoca răni trupelor sau polițiștilor în timpul patrulărilor.

— **Bomba incendiară** este formată din 5—10 litri de petrol, amestecat cu zahăr sau miere, spre a rămîne lipit de țintă, și detonată cu ajutorul unei mici încărcături explozive și al unui mecanism de ceasornic. Provoacă răni atroce; în cîteva cazuri petrolul arzînd a deformat într-atît corpurile victimelor, încît nu au mai putut fi identificate decît pe baza fișelor dentare.

— **Casete incendiare** — un detonator și un mecanism de ceasornic, împachetate cu o mică cantitate de exploziv, amplasate într-o casetă (folosită la casetofon). Ele sînt deseori puse în incinta unor magazine de către femei teroriste, în orele de vîrf pentru cumpărături, și sînt lăsate să explodeze noaptea sau în timpul week-end-ului, cînd magazinul e închis.

— **Bombe „burlan“** — pur și simplu bucăți de burlan împachetate cu explozivi și aplicate cu magneți în partea din spate a unei mașini; detonează de la un comutator acționat pe bază de mercur la pornirea automobilului.

Rareori acupanții locurilor dintr-un automobil astfel minat au șanse de supraviețuire.

Din „Security Gazette“

ROBOT ANTITERORIST ISRAELIAN

Firma „Sivan“ a proiectat un sofisticat robot de control la distanță pentru bombe și alți explozivi periculoși (obuze neexplodate, de exemplu), care prezintă un risc minim pentru operator. Robotul, rod al experienței acumulate de forțele antiteroriste israeliene, poate fi pus în funcțiune în foarte scurt timp și acționat atît de la distanță, cît și direct, cu protecția necesară pentru operator. Prototipul a intrat în producție sub denumirea de „Spider“.

Scutul lui „Spider“, care absoarbe energia exploziei, sistemul său de control și brațul său puternic, capabil de orice manevră delicată și echipat cu o varietate de instrumente, îi permit să se confrunte cu aproape orice problemă. Mobilitatea, ușurința în transport și simplitatea manevrării îi conferă calitatea de instrument destinat anihilării dispozitivelor explozive.

„Spider“ are un motor ONAN de 13,6 kw cu o combustie intern[illegible] ce activează un sistem hidrostatic cu comenzi individuale pentru [illegible]care dintre cele patru roți. Acestea pot fi frînate și întoarse, apa[illegible] putîndu-se deplasa pe orice teren, inclusiv dune de nisip, noroi, arat etc.

Este echipat cu un braț, acționat hidraulic, care se poate extinde pînă la 4,7 m, capabil să reproducă mișcările brațului uman. Mobilitatea respectivă îi permite să ajungă obiecte plasate sub vehicule și în interiorul acestora, pe pervazul ferestrelor, în copaci, pe stîlpi, la uși, practic oriunde.

Brațul ridică obiecte grele și poate fi prevăzut cu clești, o daltă perforatoare sau o pușcă scurtă, acționată de la distanță și folosită spre a distruge obiecte cu încărcătură explozivă.

Dalta explozivă poate fi folosită spre a străpunge cutii și a face găuri în pereți ori îmbrăcăminte metalică cu o grosime de pînă la 7 mm. Cleștii pot ridica, deschide cutii și alte recipiente, cabluri sau deconecta firele încărcăturilor explozive. Un acumulator în sistemul hidraulic permite autonomie de lucru o lungă perioadă de timp.

„Spider“ vede printr-o cameră TV manevrabilă care permite operatorului să focalizeze pe detalii în culori. Patru lămpi proiectoare fixate paralel cu camera TV permit lucrul și pe timp de noapte.

„Spider“ poate fi acționat manual, operatorul fiind așezat în spatele unui scut balistic și protejat împotriva exploziei încărcăturilor de pînă la 4,5 kg TNT. Alternativ, aparatul poate fi acționat de la distanță (pînă la 3 km) prin legătură radio ori la distanțe pînă la 100 m prin cablu.

Echipamentul de bord e protejat împotriva exploziilor de pînă la 10 kg TNT.

Spre a evita orice întrerupere în funcționare, „Spider“ este echipat cu un sistem logic care oprește activitățile tuturor funcțiilor automate, cu excepția celor ale sistemului de observare, în eventualitatea pierderii contactului cu controlul de la distanță, a unei defecțiuni în transmiterea de informații sau a unei scăderi a voltajului bateriei. Activitatea continuă a camerei de luat vederi permite controale vizuale și determinarea cauzei defecțiunii. În împrejurări normale „Spider“ poate acționa șase ore fără a fi realimentat cu combustibil sau fără a i se reîncărca bateria.

Prototipuri de „Spider“ au fost evaluate în Israel, Belgia, Franța, R.F.G., Anglia, Irlanda de Nord, S.U.A. Acum a intrat în producție și va fi realizat în trei variante, cu greutate totală de 70, 200 și 500 kg. Primul (70 kg) urmează a fi repartizat în număr mare pentru uz local, purtat într-un cărucior și manipulat de două persoane; modelul cel mai greu va fi ținut în centrul unei zone și va acționa asupra bombelor militare și proiectilelor.

Din revista israeliană „Isratech“

SEMNAL

Editorial: „SPION-CONTRASPION"

Cartea cu acest titlu a intrat de curînd în posesia bibliotecilor cu literatură de specialitate ale unităților subordonate Departamentului Securității Statului.

Apărută cu mai bine de un deceniu în urmă la New York, ea a fost destul de repede tradusă și publicată în mai multe țări ale lumii.

Scrisă de Dușko Popov, cetățean iugoslav, implicat, cu sau fără voia sa, în activități de spionaj ori contraspionaj patronate de serviciile secrete englez, german, american și japonez, cartea relatează evenimente petrecute în preajma și în timpul celui de-al doilea război mondial. Eroul principal al cărții este chiar autorul. Deci, cartea are caracter autobiografic. Prin urmare, autenticitatea relatării nu poate fi pusă nici un moment la îndoială.

Lucrarea de față suscită interes profesional pentru cadrele din aparatul de securitate, deoarece prezintă — uneori cu lux de amănunte — mijloacele, metodele și procedeele specifice activității de spionaj și contraspionaj, folosite într-o măsură mai mare sau mai mică de toate serviciile de informații contemporane. Accentul este pus pe agentură, ca modalitatea cea mai eficientă a activității de spionaj, pe sistemele de legătură și transmitere a informațiilor, pe dezinformare, pe combinații și legende, pe acoperirea cadrelor și agenților etc.

Scrisă într-un stil alert de unul dintre cei mai importanți agenți ai serviciului de spionaj britanic din timpul celui de-al doilea război mondial, cartea oferă posibilitatea de a trage concluzii în legătură cu greșelile și, uneori, gravele abateri de la instrucțiuni, săvîrșite pînă și de cei mai experimentați agenți ai serviciilor de spionaj.

Așadar, din lectura traducerii „Spion — contraspion" se pot desprinde învățăminte utile atît din succesele, cît și din eșecurile înregistrate de autor în activitatea desfășurată pe frontul invizibil. Oricum, atragem atenția cititorului asupra faptului că autorul, în unele situații, manifestă un subiectivism nedisimulat. Astfel, el prezintă elogios serviciul de spionaj britanic, pe care l-a slujit cu credință, dar în același timp critică vehement contraspionajul nord-american.

Ne exprimăm convingerea că, prin problemele de autentic profesionalism abordate, această lucrare se va bucura de audiența cuvenită în rîndul cadrelor de securitate, pentru că ea contribuie nu numai la informarea și documentarea lor, ci și la lărgirea orizontului de cunoștințe și completarea culturii de specialitate a acestora.

Colonel **Dimitrie BALAN**

Cinematografic: „CU CĂRȚILE PE FAȚĂ" și „JOCURI TRUCATE"

Filmele de pregătire profesională, ca și cele de educație contrainformativă a oamenilor muncii, au „undă verde"... la Inspectoratul județean Timiș al Ministerului de Interne. Nu de mult, la Timișoara, și-a început cursa în „lungul drum al ecranelor țării", filmul „Cu cărțile pe față", producție a Studioului Ministerului de Interne. Realizat cu actorii teatrului „Alexandru Davilla" din Pitești, „Cu cărțile pe față" a adus în prim plan încă o dată problematica atît de importantă a apărării secretului de stat, a relațiilor cu cetățenii străini.

Interesul pe care această peliculă l-a produs în orașul de pe malul Begăi, în general, ca și modul consecvent în care sînt folosite în procesul de pregătire profesională de specialitate și militară „produsele celei de-a șaptea arte" de către cadrele Inspectoratului județean Timiș, în special, ne-a determinat să optăm pentru a realiza o viitoare peliculă pe meleagurile bănățene.

Aveam, desigur, în vedere și faptul că, numai în cursul acestui an, conducerea inspectoratului a organizat un număr de trei întîlniri cu directorii întreprinderilor timișorene, cu responsabilii B.D.S. și șefii compartimentelor de protocol, precum și cu angajați ce manipulează documente secrete și operatori telex. În cadrul acestora au avut loc expuneri pe linia aplicării Legii nr. 23/1971 ,urmate de vizionări de filme realizate de studioul nostru.

Iar, după cum aprecia șeful Securității județene Timiș, colonel Cristescu Ion, „ecourile" au fost favorabile, constatîndu-se o schimbare de atitudine, o evidentă revitalizare a acțiunilor conducerilor unităților pe linia aplicării prevederilor Legii nr. 23/1971 și a H.C.M. nr. 19/1972.

Așadar, un nou film pe problematica apărării secretului de stat, „Jocuri trucate", se toarnă la Timișoara (scenariul — lt. colonel Tudor Negoiță ; imaginea — căpitan Constantin Florea ; regia — maior Vîlcov Dragomir) avînd printre protagoniști, alături de actorii bănățeni, pe cunoscuții Tora Vasilescu și Mircea Danieliuc.

Un film pentru calitatea căruia întregul colectiv al Studioului Ministerului de Interne — în preajma împlinirii a cincisprezece ani de la înființare — este hotărît să nu precupețească nici un efort.

Lt. colonel **Costică VOIVOZEANU**

SEMNAL

Cu prilejul celei de a XXXVIII-a aniversări a proclamării Republicii și al Anului Nou — 1986

„SECURITATEA"

urează tuturor cititorilor și colaboratorilor săi un călduros

LA MULȚI ANI!